

AS SAARTE LIINID
Majandusaasta aruanne

Majandusaasta algus: 01.01.2021
Majandusaasta lõpp: 31.12.2021

Ärinimi: AS SAARTE LIINID
Registrikood 10216057
Aadress: Rohu 5, Kuressaare linn
Saaremaa vald, 93819 Saare maakond

Telefon: +372 453 0140
Elektronposti aadress: info@saarteliinid.ee
Interneti kodulehekülg: www.saarteliinid.ee
Põhitegevusalad: Sadamate töö ja veeteede kasutamisega seotud tegevused
(EMTAK 52221)

SISUKORD

SISUKORD	2
2021. AASTA TEGEVUSARUANNE	3
Finantsseisundi aruanne	15
Kasumi-ja koondkasumiaruanne.....	16
Rahavoogude aruanne	17
Omakapitali muutuste aruanne.....	18
Raamatupidamise aastaaruande lisad.....	19
Lisa 1 Raamatupidamise aastaaruande koostamise alused.....	19
Lisa 2 Olulised raamatupidamislikud hinnangud ja otsused, peamised riskid	27
Lisa 3 Uute ja muudetud rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite (IFRS) kasutuselevõtt	34
Lisa 4 Nõuded ja ettemaksed	35
Lisa 5 Varud.....	35
Lisa 6 Materiaalne põhivara	36
Lisa 7 Immateriaalne põhivara	38
Lisa 8 Võlad ja ettemaksed	38
Lisa 9 Maksuvõlad ja ettemaksed	38
Lisa 10 Laenukohustused ja netovõlg	39
Lisa 11 Rendid.....	41
Lisa 12 Sihtfinantseerimine	42
Lisa 13 Omakapital	43
Lisa 14 Müügitulu	43
Lisa 15 Tulu sihtfinantseerimisest.....	44
Lisa 16 Muude oluliste kasumiaruande kirjete all-liigendused	44
Lisa 17 Finantstulud- ja kulud.....	46
Lisa 18 Laenude tagatised ja panditud varad	46
Lisa 19 Tehingud ja saldod seotud osapooltega	47
KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK.....	49
JUHATUSE JA NÕUKOGU LIIKMETE ALLKIRJAD 2021 MAJANDUSAASTA ARUANDELE	50
MÜÜGITULU JAOTUS VASTAVALT EESTI MAJANDUSE TEGEVUSALADE KLASSIFIKAATORILE (EMTAK).....	51

2021. AASTA TEGEVUSARUANNE

1. ETTEVÖTTE ÜLDTUTVUSTUS

AS Saarte Liinid on 1994. aastal asutatud riigile kuuluv äriühing, mille ainuaktsionäriks on Eesti Vabariik, keda esindab majandus- ja taristuminister. Ettevõtte põhiülesandeks ongi riigile regionaalselt oluliste sadamate haldamine ja arendamine.

Äriühingu põhilisteks klientideks on parv- ja liinilaevadega reisijatevedu korraldavad operaator-ettevõtted ning sadamate kaudu veetavate kaupade omanikud ja laevaagendid, kellele tagatakse:

- sõitjateveo avalikuks teenindamiseks vajalikud laevaühendused saartega nii Eesti rannikumeres kui Peipsi järve sadamates;
- meretranspordi korraldamise tingimused regionaalsetes sadamates, mis teenindavad põhiliselt Eesti saartel ja Lääne-Eestis asuvate ettevõtjate kaubavoogusid, mis moodustavad olulise osa kogu piirkonna ekspordist.

AS Saarte Liinid on sadamate maa ja infrastruktuuri omanik või kasutab neid hoonestusõiguse lepingute alusel. Sadama pidajana hallatakse ka kogu teenuste osutamiseks vajalikku taristut, kuhu kuuvad kaid, rambid, ootealad, laoplatsid, laadimisvõimalused jms. Lisaks osutatakse põhilisi sadamateenuseid, kuna regionaalsete sadamate asukohad ja piiratud mahud välistavad siin stividorettevõtjate pikaajalise huvi.

AS Saarte Liinid on sadamate arvult Eesti suurim sadamapidaja. Majandusaasta lõpuks kuulus AS Saarte Liinid koosseisu 18 sadamat: Kuivastu, Roomassaare, Triigi, Abruka, Ringsu, Papissaare ja Vikati Saare maakonnas; Heltermaa ja Sõru Hiiu maakonnas; Rohuküla ja Sviby Lääne maakonnas; Virtsu, Kihnu, Munalaid ja Manilaid Pärnu maakonnas; Piirissaare Tartu maakonnas, Laaksaare Põlva maakonnas ning Naissaare Harju maakonnas. Lisaks sadamatele kuuluvad äriühingu struktuuriüksuste hulka ujvusüvendaja Watermaster ja Roomassaare sadamas baseeruv töölaev Panda.

Loetletud sadamate kaudu toimib 12 avalikku laevaliini Eesti asustatud saartele. 2020. aastal alustasid Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ja Viimsi vallavalitsus läbirääkimisi ka Prangli laevaühendust teenindavate Harjumaal asuvate Kelnase ja Leppneeme sadamate üleandmiseks AS Saarte Liinid koosseisu.

2021. aastal tegid laevad avalikul liiniveol kõikide AS Saarte Liinid sadamate kaudu kokku 29 608 reisi, liinidel teenindati kokku 2 437 015 reisijat ja 1 174 921 sõidukit. Kaupa veeti AS Saarte Liinid sadamate kaudu 2021. aastal kokku 911 737 tonni, sealhulgas eksporditi 825 609 tonni erinevaid kuiv- ja puistlasti kaupu, imporditi 77 886 tonni puistlasti kaupu ning võeti vastu kokku 7431 tonni meresaadusi.

2. OMANIKU OOTUSED

Majandus- ja taristuministri poolt kinnitatud AS Saarte Liinid uue omaniku ootuste dokument sõnastab äriühingu tegevusele neli peamist eesmärki:

- **Kindlustada regulaarne parvlaevaliiklus saartevahelise püsiühenduse tarbeks.**
- **Korraldada kvaliteetselt ja keskkonnasäästlikult nii regionaalsete kui ka tulu mittetoovate sadamate haldamist ja arendamist, toetades ja elavdades seeläbi piirkondlikku elukorraldust.**
- **Tagada püsiv kasumlikkus efektiivse majandustegevuse ning konservatiivse kapitalstruktuuri kaudu.**
- **Hoida sadamapidamise parimat kompetentsi ja uuenduslikke ideid, toimides sektori arengumootorina.**

Regionaalsete ja saartel asuvate sadamate arendamisel ei saa lähtuda ainult otsestest majanduslikest huvidest ning efektiivsusnäitajatest ja tegevuse kavandamisel tuleb sageli lähtuda eeskätt avalikust huvist ja parvlaevaliinidel ühistranspordi tagamise vajadusest. Juhtkonna hinnangul on aktsiaseltsil Saarte Liinid oluline roll Eesti piirkondliku ettevõtluskeskkonna toimimisel ja arendamisel. Ettevõtte haldab ja arendab sadamaid eelkõige neis asukohtades ja valdkondades, kus erainvestorite piisava huvi puudumine võib kaasa tuua logistilisi turutõrkeid. Aktsiaselts Saarte Liinid konkureerib piiratud juhtudel ka teiste regionaalsete sadamatega juhtudel ja kohtades, kus sadamateenuste pakkumine riigile kuuluva äriühingu poolt võimaldab kohalikel ettevõtjatel efektiivsemalt ja säästlikumalt majandada.

3. ETTEVÕTTE TEGEVUSKESKKOND

3.1 Üldine majanduskeskkond

Eesti majanduse avatusega kaasneb sõltuvus nii euroalal kui mujal toimivatest makromajanduslikest sündmustest. 2020. aastal kahanes Eesti majanduse kogutoodang Covid-19 pandeemia mõjul -3,0%¹, maailmamajandus hinnanguliselt -3,3% ning euroala koguni -6,6%.

Sarnaselt muule maailmale toimus 2021. aastal ka majanduse kiire taastumine. Eesti sisemajanduse kogutoodang kasvas võrreldes 2020. aastaga 8,3%¹. Nii Euroopa Keskpanga kui Eesti Panga hinnangul (Rahapoliitika ja Majandusülevaade 4/2021²) jõuab majanduskeskkond kriisieelsele tasemele ja kasv jätkub mõõdukas tempos sõltudes endiselt olukorrast logistikasektoris ning toormaterjali ja tootmissisendite kättesaadavusest.

24. veebruaril 2022 alanud sõjaline konflikt Venemaa ja Ukraina vahel võib mõjutada oluliselt ettevõtte äritegevust, kehtestatud sanktsioonide mõjul väheneb mitmete kaubagruppide, muuhulgas nafta- ja naftasaaduste, puidu ja metalli import Venemaalt, mis tõenäoliselt toob kaasa:

- mitmete ehitusmaterjalide, mille tootmiskuludest märkimisväärse osa moodustab kütusekulu, nagu täitematerjalid, hinnatõusu;
- puitmaterjalide hinnatõusu toorme vähesuse tõttu;
- mõnede ehitusmaterjalide, näiteks bituumeni, kättesaadavuse halvenemist ja hinnatõusu.

Nimetatud tegurid võivad olulisel määral mõjutada AS Saarte Liinid kavandatavate investeerimisobjektide hinnataset ja juba töös olevate objektide valmimise graafikuid.

Samas võib puitmaterjali impordi vähenemine tuua kaasa ümarpuidu ja puiduhakke nõudluse kasvu ja mõjutada positiivselt meie sadamate kaubakäivet. Tulenevalt ebakindlast olukorrast ning selle kiirest muutumisest pole juhtkonnal esialgu võimalik anda usaldusväärset kvantitatiivset hinnangut konflikti võimaliku mõju kohta ettevõttele.

3.2 Ettevõtte majanduskeskkond ja konkurentsiasend

Eesti regionaalsete sadamate tegevuskeskkonna suurimaks mõjutajaks on Põhja-Euroopa ja Eesti majanduskeskkonna seisund. Põhiosa ettevõtte sadamate kaudu toimuvast reisiliiklusest baseerub siseriiklikel liinidel ja klientide käitumist mõjutavad enim Eesti majanduse hetkeolukord ning väljavaated. Majanduskeskkonna välised mõjurid muutuvad reisijateveo puhul oluliseks sesoonselt suveperioodil, kui laevaliinidel kasvab välisriikidest pärit reisijate arv. Oluline osa liine kasutatavatest rahvusvahelistest reisijatest tuleb siia naaberriikidest, eelkõige Soomest, Lätist ja Venemaalt. Majandusaasta suurimateks mõjutajateks olid siin Covid-19 pandeemiaga seotud piirangud erinevates välituristide lähteriikides.

3.2.1 Kaubavedu

Kaubaveol teenindab AS Saarte Liinid kohaliku toormega seotud veoseid, mille sihtturud asuvad Skandinaavias, Saksamaal, Poolas ja Hollandis. Dolomiidi ja puisteturba ekspordi maht sõltub Saksamaa ja Poola keemiatööstuse ning Hollandi väetisetööstuse toorainena sealsetest trendidest. Puidupõhised kaubad eksporditakse samuti avatud turule, kus konkureeritakse Skandinaavia, Balti riikide ja Venemaa tarnijatega. Antud kaubagruppides Covid-19 pandeemia majandusnäitajaid ei mõjuta.

¹ <https://www.stat.ee/et/avasta-statistikat/valdkonnad/rahandus/rahvamajanduse-arvepidamine/skp-reaalkasv-aheldatud-vaartus>

² <https://www.eestipank.ee/publikatsioonid/rahapoliitika-ja-majandus/2021/rahapoliitika-ja-majandus-42021>

3.2.2 Reisijate vedu

Regionaalsetest sadamatest lähtuvaid regulaarseid rahvusvahelisi reisilaevaliine Eestis ei ole. Siseriikliku reisijateveo teenindamisel on Eestis turgu valdavaks ettevõtteks AS Saarte Liinid. Ettevõtte täidab riikliku tellimust parv- ja liinilaevadega toimuva avaliku liiniveo tingimuste tagamisel ja reaalne konkurents antud segmendis puudub. Covid-19 pandeemia tulemusel muutusid oluliselt parvlaevade sihtgruppide osakaalud ning põhimahus teenindati siseriiklikke reisijaid.

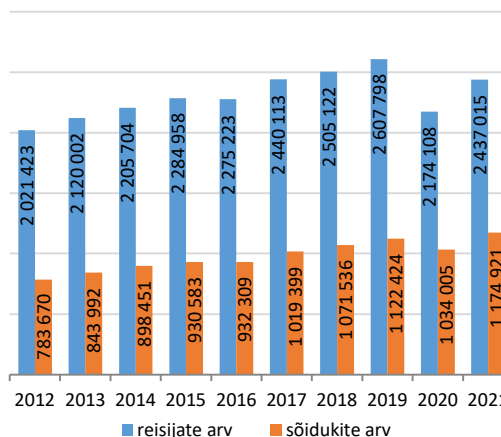
4. TEGEVUSTULEMUSED

4.1 Reisijate ja sõidukite arv teenindatud liinidel

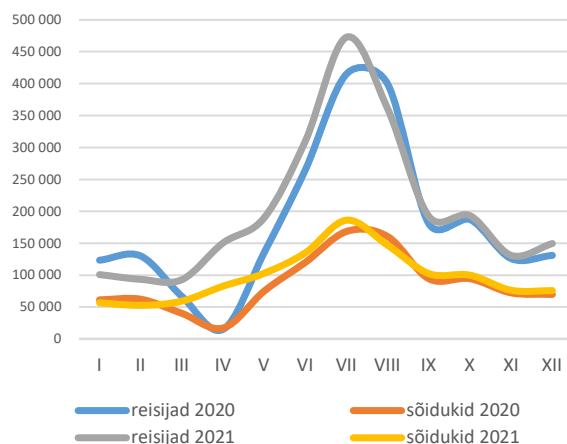
AS Saarte Liinid sadamad teenindasid 2021. aastal kokku 2 437 015 reisijat (lahkujate ja saabujate koguarvestuses 4 874 030 reisijat), ehk +12,1% rohkem, kui aasta varem. Samas proportsioonis kasvas aruandeaastal ka äriühingu sadamates teenindatud sõidukite arv. 2021. aastal teenindati kokku 1 174 921 sõidukit (lahkuvate ja saabuvate koguarvestuses 2 349 842 sõidukit), ehk +13,6% rohkem, kui aasta varem. Sõidukite koguarvu mõnevõrra suurem kasv võrreldes reisijatega on samuti pandeemia mõju - piirangud vähendavad eelkõige busside ja ühissõidukitega liiklejate arvu, sealhulgas suveperioodil suurt osakaalu omavate grupituristide arvu liinidel veetud reisijate hulgas. Reisijate ja sõidukite kogumaht ning nendega seotud muutused tulenevad endiselt kahelt suuremalt liinilt:

- Kuivastu-Virtsu liinil veeti 2021. aastal kokku 1 555 669 reisijat (aastane kasv 146 749 reisijat ehk 10,4%) ja 786 727 sõidukit (aastane kasv 93 735 sõidukit ehk 13,5%)
- Heltermaa-Rohuküla liinil veeti 2021. aastal 648 467 reisijat (aastane kasv 81 481 reisijat ehk 14,4%) ja 312 916 sõidukit (aastane kasv 42 907 sõidukit ehk 15,9%)

Liinilaeval teenindatud reisijate ja sõidukite arv
AS Saarte Liinid sadamates 2012-2021

Teenindatud reisijate ja sõidukite arv kuude lõikes
AS Saarte Liinid sadamad 2020 ja 2021

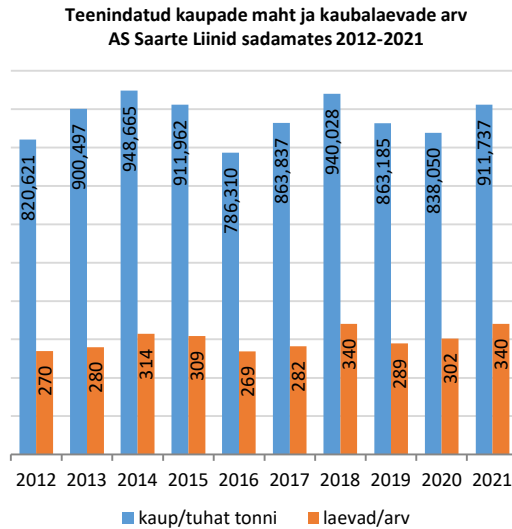
Nimetatud põhiliinidel veetud reisijate arv kokku moodustas aruandeaastal 90,4% kõigist AS Saarte Liinid poolt teenindatud reisijatest, teistel liinidel teenindati 9,6% reisijatest. 2020. aastal olid samad näitajad 90,9% ja 9,1%. Sõidukite arv Kuivastu-Virtsu ja Heltermaa-Rohuküla liinidel moodustas eelmisel aastal kokku 93,6% ja teistel liinidel kokku 6,4% kõigist teenindatud sõidukitest. 2020. aastal olid samad näitajad vastavalt 93,1% ja 6,9%. Äriühingu sadamate teenindusmahud muutuvad kuude lõikes oluliselt. Sõidukite puhul on sesoonsus reisijatest mõnevõrra väiksem kuna ühissõidukitega liiklejate arv kasvab suveperioodil oluliselt ja suvise reisijavooga väikesaartele sõidukeid regulaarselt ei veeta. Sesoonsuse muster ise on aastate lõikes praktiliselt sama ning nii reisijate kui sõidukite põhimahud jäävad II ja III kvartalisse.

Ülevedude tippkuul juulis ületab reisijate veomahut näiteks veebruari neljakordselt. Aruandeaastal teostati perioodil aprillist-septembrini kokku 58,1% kõigist äriühingu sadamates aasta jooksul teenindatud liinireisidest. Samal ajavahemikul üleveetud reisijate arv moodustas 68,8% aasta jooksul sadamaid läbinud inimeste kogumahust ning sõidukite osakaal 64,9% äriühingu sadamate kaudu aasta jooksul veetud sõidukite koguarvust.

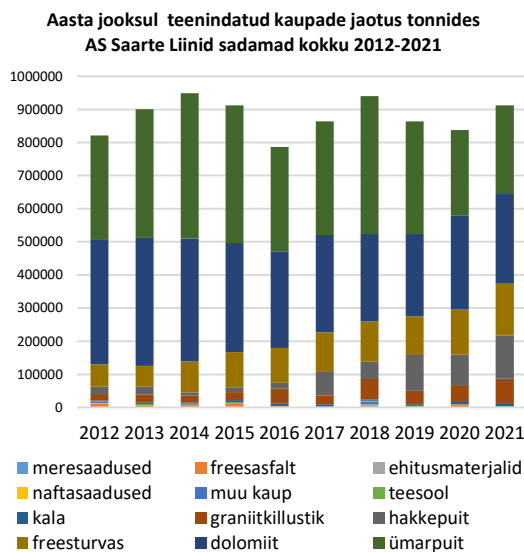
4.2. Kaubavedude ja kommertsaluste teenindamine

AS Saarte Liinid seisukohalt oli aruandeaasta edukas kuna kasvas nii lastitud kui lossitud kaupade kogus. Kokku veeti 911 737 tuhat tonni kaupa (+8,8% võrreldes eelnenud aastaga). Nagu eelpool viidatud, siis osutus Covid-19 pandeemia mõju kaubavedude teenindamisele kardetust oluliselt väiksemaks ning aastate võrdluses saavutati äriühingu paremuselt neljas tulemus.

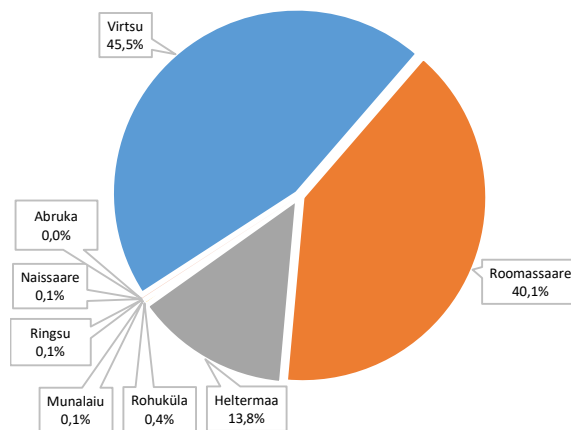
Lastitud kaupadest kasvas enim hakkepuidu kogus kokku 131 188 tonnini (+43,0% võrreldes eelnenud aastaga) ja lossitud kaupadest graniitkillustik kokku 75 797 tonnini (+55,7% võrreldes eelnenud aastaga). Kaubavedude tulemuste põhiliseks mõjutajaks oli majandusaastal pea kõigi äriühingu sadamates teenindatavate puistekaupade veomahu kasv. Võrreldes aasta varasemaga veeti rohkem nii hakkepuitu, graniitkillustikku, freesturvast kui ka teesoola. Ainukesena vähenesid mõnevõrra dolomiidi fraktsioonide väljavedu Virtsu sadamas ning freesitud asfaldi sissevedu Naissaare sadamas. Äriühingule olulise ümarpuidu väljaveomahtude langus peatus ja stabiliseerus möödunud aasta tasemel.

Sadamate lõikes baseerusid kaubaveo mahud sarnaselt eelnevatele perioodidele Virtsu sadamal, mille kaudu veeti majandusaastal kokku 414 905 tonni kaupa (2020. aastal 398 515 tonni), Roomassaare sadamal, mille kaudu veeti eelmisel aastal 365 428 tonni kaupa, (2020. aastal 318 558 tonni), Heltermaa sadamal, kus veeti 125 471 tonni kaupa (2020. aastal 128 582 tonni) ja Rohuküla sadamal, kus veeti 3281 tonni erinevaid kaupu (2020. aastal 24 260 tonni). Nii Roomassaare kui Heltermaa võitsid eelkõige juurde hakkepuitu, mis vajab eelladustava kaubana rohkem kaipinda. Kaubagrupi jätkusuutlikuks teenindamiseks on oluline, et AS Saarte Liinid ehitab võimalikult kiiresti välja laoplatseid piirnevad puistekaupade teenindamiseks sobivad kaid.

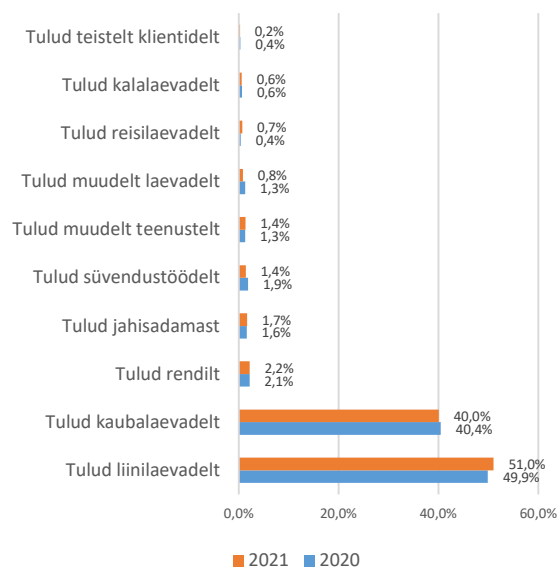
Kaubakäibe jaotus sadamate vahel AS Saarte Liinid 2021. aastal (%)

4.3 Tulud ja kulud

Tulud: AS Saarte Liinid 2021. aasta tulude maht oli ettevõtte senise tegevusaja suurim, kokku 10,005 miljonit eurot, kasvades eelmise aastaga võrreldes kokku +985,6 tuhande euro võrra ehk +10,9%. Müügitulud moodustasid kokku 79,6% kogutuludest ehk 7,961 miljonit eurot. Teenuste müük kasvas aastaga kokku +972,9 tuhande euro võrra ehk +13,9%. Kasvu tagasid põhitegevuse mõlemad suunad. Liinilaevadel taastus reisijate koguarv ja korrigeeriti rekonstrueeritud sadamate tasusid, mille tulemusel kasvas kliendigrupi tulu +576,5 tuhande euro võrra ehk +16,5%. Kaubalaevade teenindamisel oli aasta edukas puistekaupade teenindamisel ja kokku kasvasid antud kliendigrupi tulud +359,4 tuhande euro võrra ehk +12,7%. Teenuste liikidest moodustasid sadamatasud kokku 51,0% müügituludest ehk 4,062 miljonit eurot ning laadimis- ja lossimisteenuste osutamine 42,0% müügituludest ehk 3,339 miljonit eurot. Teiste teenuste osa müügituludes ja mõju ühingu majandustulemile on pigem väikesed.

Müüdid teenuste osatähtsus kliendigruppide lõikes
AS Saarte Liinid 2021 ja 2020 (%)

Äriühingu suuruselt teine tulugrupp on sihtfinantseerimise tulu kogusummas 1,954 miljonit eurot, mis kasvas aastate võrdluses +36,7 tuhande euro võrra ehk 1,9%. Muud äritulud moodustasid aruandeaastal erinevad leppetrahvid kokku summas 89,9 tuhat eurot, vähenedes -23,9 tuhande euro võrra, ehk 21,1%.

Tabel 2. AS Saarte Liinid müügitulu jaotus riikide vahel aastate võrdluses 2012-2021. (eurodes).

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Eesti	3 886 018	4 045 490	4 444 314	4 594 683	4 374 587	5 048 573	5 411 747	5 559 742	6 011 011	6 878 572
Soome ja Skandinaavia	455 061	487 976	599 728	432 729	341 436	411 228	567 295	613 068	543 753	632 225
<i>sh Soome</i>							247 846	235 439	200 720	324 593
<i>sh Rootsi</i>							219 109	222 449	200 479	118 882
<i>sh Taani</i>							100 340	152 731	138 972	182 787
<i>sh Norra</i>							0	2 449	3 581	5 964
Saksamaa	341 224	334 348	325 899	357 919	364 339	366 892	204 364	206 800	215 377	167 320
Holland	57 011	76 036	127 026	166 772	152 194	154 188	164 670	164 761	178 705	203 461
Poola				45 932	21 308	34 202	53 028	33 624	28 673	31 228
muud riigid					16202	18150	70 960	22 812	10 787	48 385
müügitulu kokku	4 945 864	5 498 982	5 600 051	5 255 881	5 270 066	6 970 418	6 472 064	6 600 808	6 988 305	7 961 192
<i>siseturu osakaal</i>	78,6%	73,6%	79,4%	87,4%	83,0%	72,4%	83,6%	84,2%	86,0%	86,4%

AS Saarte Liinid teenuste müük põhineb koduturul, mis moodustas 2021. aastal 86,4% müügituludest. Põhitulu teeniti sadamateenuste osutamisega siseriiklikele parv- ja liinilaevadele ning siinsetele kaubavaldajatele. Lisaks toetas siseturu müüki ka uute baassadamatasude kehtestamine väiksematel liinidel (Papissaare-Vikati ja Roomassaare-Abrika) järgmisteks lepinguperioodideks.

Eksporditulu määratlemisel lähtutakse kaubalaevade osas sadamate teenuseid kasutanud agenteerimisega tegelevate ettevõtete poolt edastatud andmetest kauba sihtriikide kohta, kalalaevade puhul aga laevade lipuriikidest. Ekspordi osakaal on aastate võrdluses vähenenud eelkõige seoses Skandinaavia ja Soome suunal toimuva ümarpuidu väljaveo kahanemisega. Saksamaale suunatud dolomiidi ekspordi maht püsib rahuldaval tasemel ja lähiaja suurim kasvupotentsiaal on endiselt erinevatel puistekaupadel (freesturvas, hakkepuu, tee-ehitusmaterjalid).

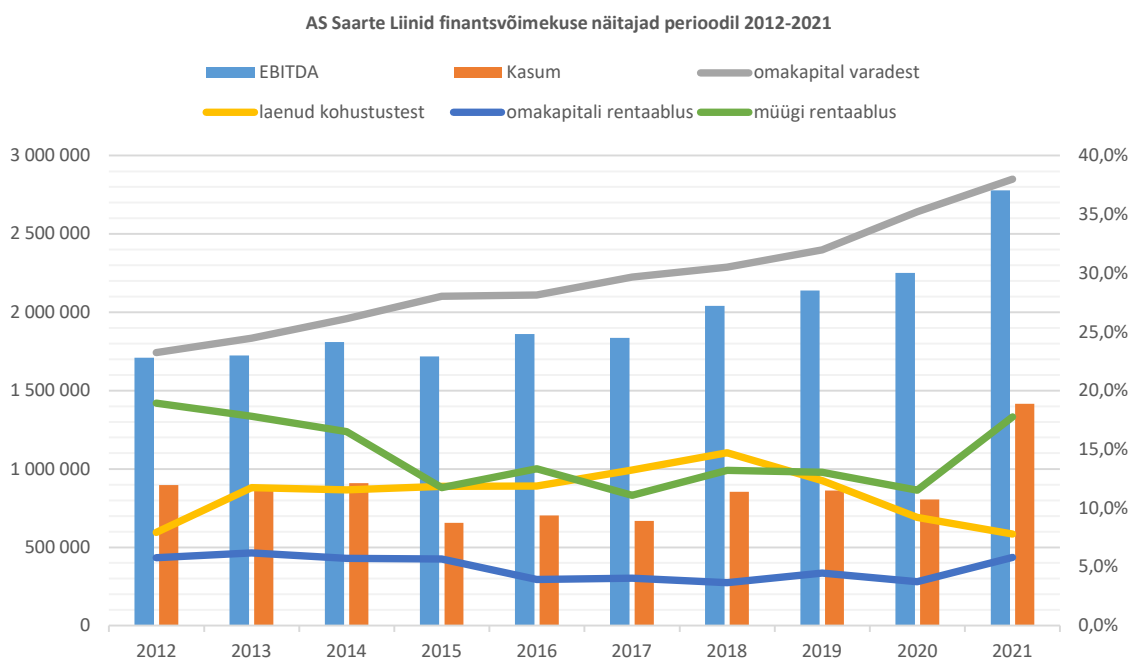
Kulud: AS Saarte Liinid kulud moodustasid 2021. aastal kokku 8,562 miljonit eurot, kasvades aastaga +416,2 tuhande euro võrra ehk +5,1%. Kulud varieerusid gruppide lõikes oluliselt ning eelarve ületati üldjuhul neil kirjetel, kus tuli teha kulusid täiendava tulu teenimiseks või kus laevade teenindamiseks vajalike teenuste sisendkulud kasvasid.

AS Saarte Liinid kuludest suurima osatähtsusega (38,1%) oli põhivarade kulum kokku summas 3,264 miljonit eurot, jäädes aastate võrdluses samale tasemele. Osatähtsusele teisele kohale (34,7%) jäid kulude seas aruandeaasta tööjõukulud kokku summas 2,971 miljonit eurot, kasvades aastaga +148,1 tuhande euro võrra ehk +5,2%. Kulugrupi kasvu mõjutasid AS Saarte Liinid ehitus- ja arendusüksuse struktuurimuudatused ning kaubavedude teenindamisega seotud tulemustasud. Suuruselt kolmanda (30,0%) olulise kulugrupi kokku summas 2,562 miljonit eurot moodustasid ettevõtte põhitegevuseks vajalike kaupade, materjali ja teenustega seotud kulud ning mitmesugused tegevuskulud kokku, mis kasvasid aastaga kokku +384,7 tuhande euro võrra ehk +22,1%. Tegevuskulude kasv on seotud täiendava tulu teenimiseks ostetud teenustega (laadimisteenuste korraldamine) ning elektrienergia ja laevaheitmete käitlemisega seotud kulude hinnatõusuga.

4.4 Kasum, rentaablus ja EBITDA

AS Saarte Liinid puhaskasum oli 2021. majandusaastal 1,391 miljonit eurot, kasvades aastaga +577,3 tuhande euro võrra ehk +71,0%. Ettevõtte puhaskasumi marginaal oli aruandeaastal 13,9%. 2020. aastal oli äriühingu puhaskasum 813,4 tuhat eurot, kahanedes aastaga -57,1 tuhande euro võrra ehk -6,6% ning puhaskasumi marginaal 11,5%.

Puhaskasumi marginaal (%) = Puhaskasum/Müügitulu

EBITDA = põhitegevuskasum enne intressikuluseid, makse, põhivara väärtuse langust ja amortisatsiooni

Laenu kohustustest = laenu/kohustused kokku

Omakapitali rentaablus = puhaskasum/omakapital

Omakapitali varadest = omakapital/varad

Müügi rentaablus = puhaskasum/müügitulu

Äriühingu tootluse hindamisel ja võrdlemisel tuleb kindlasti rõhutada Covid-19 pandeemiaga seotud erakorraliste asjaolude olulist mõju nii 2020. aasta kui ka aruandeaasta majandustulemustele. Kui 2020. aastal jäi kasumiplaan täitmata eelkõige eriolukorrast tingitud liinilaevade reisijate mahu olulise

vähendamise tõttu, millega kaasnes ka prognoositud reisijatasude alalaekumine, siis 2021. aastal toimus reisijateveol mahtude kiire taastumine. AS Saarte Liinid majandustulemusi toetab veelgi olulisemal määral see, et ettevõtte teine põhitegevuse suund, kaubavedude teenindamine, toimub tõrgeteta ja sadamates teenindatud kaubaliikide veomahud ei sõltu kestvast tervisekriisist.

4.5 Finantsinstrumentide finantsriskide maandamise eesmärgid ja põhimõtted

AS Saarte Liinid kogu arveldus toimub eurodes, mistõttu puudub risk olulisteks kursikahjumiteks. Võimalikud riskid erinevate instrumentide lõikes:

- Raha – ettevõtte vahendid on hästi kapitaliseeritud rahvusvahelistes pankades ja risk on viidud miinimumini.
- Nõuded ostjate vastu, viitlaekumised ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded. Ettevõttes on aktiivne nõuete jälgimise poliitika, ebatõenäoliselt laekuvate nõuete osakaal on marginaalne ja raamatupidamise aastaaruande koostamisel nõudeid ebatõenäoliselt laekuvateks ei hinnatud, lootusetult laekuvateks hinnati seisuga 31.12.2021 10 158 euro väärtuses nõudeid.
- AS-il Saarte Liinid puuduvad lühi- ja pikaajalised investeeringud väärtpaberitesse.
- Võetud laenud. Juhtkonna hinnangul on risk baasintressi märkimisväärseks tõusuks väike, muud riskid seoses laenudega puuduvad.
- Võlad tarnijatele, viitvõlad, ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustused. Kuna kogu äritegevus toimub eurodes, siis olulisi riske ei ole.
- Ettevõtte ei oma ja ei kauple derivatiivsete finantsinstrumentidega. Samuti ei ole ettevõtte aktsiad vabalt kaubeldavad.

5. INVESTEERINGUD, SOETUSED JA ARENGUVÄLJAVAATED

2021. aastal investeeris AS Saarte Liinid uute infrastruktuuriobjektide väljaehitamisse, olemasolevate objektide parendamisse, seadmete soetamisse ning uuringutesse ja projekteerimisse kokku 3,964 miljonit eurot, mis oli -894,4 tuhat eurot ehk -18,4% vähem kui 2020. aastal, mil investeeriti kokku 4,858 miljonit eurot. Investeeringute mahu vähenemine on eelkõige seotud Euroopa Liidu rahastamisperioodi 2014-2020 vahenditest toetatud projektide lõpetamisega.

2021. aasta suurimad investeeringud tehti äriühingu omavahendite ja Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi vahendite arvelt. Rahaliste vahendite paigutamise sihtotstarbed olid järgmised:

- **Ettevõtte omavahenditest ja laenude arvelt rahastatud projektid:** 2021. aastal teostati omavahendite ja laenu arvelt põhivaraga seotud investeeringuid kokku 3,199 miljoni euro ulatuses. Aruandeaasta suurimateks omavahendite arvelt teostatud investeeringuteks olid:
  - Roomassaare sadama kai nr 1 laiendamine projekti kogumaksumusega 2,9 miljonit, millest 2021. aastal teostati töid kokku 1,827 miljoni euro eest.
  - Sviby sadama kaide rekonstrueerimine 326,7 tuhande euro eest, millest 2021. aastal teostati töid kokku 124,8 tuhande euro eest.
  - Papissaare, Vikati ja Naissaare sadamate haldamiseks soetati kaks tööpaati koos nende transpordiks vajalike haagistega kogumaksumusega 148,3 tuhat eurot.
- **Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi vahenditest:** 2021. aastal jätkati töödega kolmel objektil projekti „Avaliku liiniveo teenindamiseks riigi sadamate rekonstrueerimine“ raames.
  - Papissaare sadamas ja riigile kuuluvas Käkisilma kanalis lõpetati kai rekonstrueerimine, slipitee ja akvatooriumi süvendamine koos veetee laiendamisega objekti kogumaksumusega 883,8 tuhat eurot, millest 2021. aastal teostati töid kokku 310,4 tuhande euro eest.
  - Kihnu sadamas lõpetati kai nr 1 rekonstrueerimine objekti kogumaksumusega 824,3 tuhat eurot, millest 2021. aastal teostati töid kokku 101,4 tuhande euro eest.Projekti „Rohuküla ja Heltermaa sadama täiendava kaldarambi rajamine“ raames teostati täiendavaid töid Rohuküla ja Heltermaa sadamates.

- Heltermaa kai nr 3 ja Rohuküla kai nr 7 sildumiskohtade rekonstrueerimise projekti kogumaksumuseks kujunes 2, 058 miljonit eurot, millest aruandeaastal teostati töid kokku 295,4 tuhande euro eest. Projekt lõpetati.
- **Euroopa Liidu Regionaalfondi** Interreg Eesti-Läti programmi projekti „EstLat Harbours II“ raames teostati järgmised tööd:
  - Sõru sadama kai nr 3 rekonstrueerimiseks ja akvatooriumi süvendamiseks sõlmiti hankejärgne leping kogumaksumusega 546,9 tuhat eurot ning alustati süvendustöödega. 2021. aastal teostati töid kokku 56,4 tuhande euro eest. Tööd jätkuvad 2022. aastal, lisaks süvendusele alustatakse ka kai rekonstrueerimisega.
- **Laenude põhiosa tagasimakseid** teostati 2021. aastal 776,7 tuhande euro ulatuses.

2022. aasta jooksul investeeritakse projektidesse esialgse kava kohaselt 7,350 miljonit eurot. Suurimaks omavahenditest kavandatud objektiks on 2022. aastal Roomassaare kai nr 1 laiendustööde lõpetamine, mille eeldatav kogumaksumus koos süvendustöödega on 1,150 miljonit eurot. Uue investeeringuna on kavas ujuvkaide uuendamine kuues suuremas sadamas kokku 700 tuhande euro eest ning tööde alustamine Kuivastu sadamasse kavandatud tootmishoone rajamisel esialgse maksumusega 850,0 tuhat eurot, millest 2022. aastal realiseeritakse 425,0 tuhat eurot. Omavahendite investeeringuid rahastatakse vajadusel laenuvahendite arvelt.

Suurima sihtfinantseeritud objektina jätkatakse Euroopa Liidu Regionaalfondi Interreg Eesti-Läti programmi projekti „EstLat Harbours II“ raames kavandatud Sõru sadama süvendustöödega ja kai nr 3 rekonstrueerimisega kogumaksumusega 450,0 tuhat eurot, millest toetus moodustab 332,2 tuhat eurot.

Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi vahenditest jätkatakse projekti „Avaliku liiniveo teenindamiseks riigi sadamate rekonstrueerimine“ raames töid Papissaare sadamas, kus on kavas välja ehitada liiniveo teenindamiseks vajalik sadamaala, mille lõplik lahendus sõltub sadama piirinaabri investeerimisotsustest. Tööde esialgseks maksumuseks on kavandatud 380,0 tuhat eurot, toetuse osakaal selgub varasemate sama projekti objektide kokkuvõtetest.

AS-i Saarte Liinid olulisim uurimis- ja arendustegevuse projekt aruandeaastal oli lainete mõju analüüs ettevõtte eri sadamatele ja meetmete kavandamine ebasoodsa mõju minimeerimiseks. Uuringuid ja analüüse teostatakse koostöös Tallinna Tehnikaülikooliga. Aruandeaastal olid nimetatud uurimissuuna kulud 30 142 eurot. Projekt jätkub ka 2022. ja 2023. aastal, lisaks sellele käivitatakse ka sadamate tervikplaanide koostamine, mille käigus uuritakse sotsiaalmajanduslikke- ja keskkonnanäppaspekte. Kokku on uurimis- arendustegevusse plaanis investeerida 250 000 eurot 2022. aastal.

6. KVALITEEDI- JA KESKKONNAJUHTIMINE

AS Saarte Liinid majandustegevuse ja rekonstrueerimistööde mõju sadamate lähiümbruse elustikule ning keskkonnale on üldjuhul väike. Ettevõtte poolt peetavates sadamates on tegemist pikka aega kasutusel olnud sadamakohtadega ja keskkond on sellega kohanenud. Sadamate rekonstrueerimisel on pigem püütud luua paremaid tingimusi kaldaala ja veestiku kaitseks. Kõigi oluliste arenguprojektide elluviimisel on AS Saarte Liinid tellinud keskkonnamõju hinnangud (KMH) vastavalt seadusandluses ettenähtud nõuetele.

Regulaarselt uuritakse ja kontrollitakse nii sadamate olemasoleva kui kavandatava tegevuse keskkonnamõju ning selle vähendamiseks vajalikke võimalikke alternatiivlahendusi. Senise seirekogemuse baasil võib öelda, et AS Saarte Liinid sadamates kaasneb märkimisväärne keskkonnamõju üldjuhul ainult rekonstrueerimisega seotud süvendamis- ja kaadamistöödest, samas on sadamate akvatooriumites süvendamisel teistsaldatav pinnas regioonile iseloomulik, peamiselt peene fraktsiooniga muda või savimuda, ning sellega ei kaasne täiendavat reostust. Sadamate piirkonna elustik, mida rekonstrueerimise käigus mõjutatakse, taastub peale tööde lõpetamist ja ala stabiliseerumist. Ehituse perioodil ja sadamate hilisemas eksploatatsioonis kehtib põhimõte „saastaja maksab“.

AS Saarte Liinid sadamate rekonstrueerimisel ja eksploatatsioonil jälgitakse parimaid võimalikke tehnika ja tehnoloogia nõudeid. Kui ehitustegevuse, süvendamise ja hilisema eksploatatsiooni käigus selgub mingi erilise ohuga avariiline olukord (reostus, torm), tegevus peatatakse ja võetakse kasutusele

meetmed, et oht saaks kõrvaldatud. Nõuded saastamise vältimiseks ja vastutus õnnetuse korral on kirjalikult fikseeritud töövõtu- või liinilepingutes. Sadamate rekonstrueerimisel kasutatav parim võimalik tehnika ja tehnoloogia on keskkonnasõbralikud, senised arendused sadamates on võimaldanud tuua teenindavatele liinidele keskkonna- ja energiasäästlikumad, ökonoomsemad ning suurema mahutavusega laevad. Efektivsemad ja säästlikumad ühendused annavad suure panuse piirkonna säästvale keskkonnanahoiule.

Äriühingu senine keskkonnavaline põhiprobleem, Rohuküla sadama puhastusseadmete toimetõrge, ilmnis kahjuks 2021. aastal uuesti, sobiva tehnilise lahenduse leidmisega tegeletakse jooksvalt. Laevaheitmete käitlemiseks kasutatakse AS Saarte Liinid sadamates regionaalsete koostööpartnerite teenuseid. Seoses Virtsu sadamas freesturba laadimisega kaasnenud õhusaaste ja materjali lendumise vähendamiseks paigaldati kaubakaile kastmissüsteemid. Süsteemide pidevat kasutusvajadust 2021. aastal ei tekkinud kuna puistekaupade laadimisel valitsesid üldjuhul soodsad ilmastikuolud.

7. ORGANISATSIOON JA PERSONAL

Koosseis ja töötajate arv

2021. aastal oli AS Saarte Liinid koosseisus kokku 112 ametikohta, neist:

- aastaringse tööga seotud ametikohti 98,5 (sh 2 vakantset);
- suvise navigatsioonihooajaga seotud tähtajalisi ametikohti 13;
- talvise navigatsioonihooajaga seotud tähtajalisi ametikohti 0,5.

AS Saarte Liinid töötajate arv seisuga 31.12.2021 oli kokku 99 inimest, sealhulgas:

- juhatuse liikmetena 2 inimest. AS-i juhatuse esimees kutsuti tagasi alates 01.03.2022 ja käesoleva aruande esitamise ajal on juhatuse üheliikmeline;
- koosseisuliste põhitöötajatena 95 inimest (sh 2 töötajat 0,5 koormusega ja 1 lapsehoolduspuhkusele);
- tähtajaliste asendustöötajatena 2 inimest.

Lisaks koosseisulisele personalile said aastalõpu seisuga tasu 5 inimest äriühingu nõukogu liikmetena ja 4 inimest võlaõigusseadusest tulenevate lepingute alusel.

Töö sadamates on küllaltki spetsiifiline ja seetõttu on sadamatöötajad peamiselt meessoost. AS Saarte Liinid töötajatest moodustavad 2/3 mehed ja 1/3 naised.

8. HEA ÜHINGUJUHTIMISE TAVA ARUANNE

Tulenevalt riigivaraseaduse § 88 lõike 1 punktist 10 on riigile kuuluval äriühingul kohustus rakendada äriühingu juhtimisel Hea Ühingujuhtimise Tava (edaspidi HÜT) ning kirjeldada selle järgmist ühingujuhtimise aruandena majandusaasta aruande koosseisus. AS Saarte Liinid lähtub äriühingu juhtimisega seotud küsimuste lahendamisel HÜTi soovituslikest juhistest mõningate eranditega. Alljärgnevalt on esitatud HÜTi sätted, mida ei järgita, ja lisatud põhjendused mittejärgimise kohta.

8.1. Üldkoosolek

AS Saarte Liinid ei järgi alljärgnevat HÜTi punkte:

- Punkt 1.2.1 - üldkoosoleku kokkukutsumise teade tehakse samaaegselt selle saatmisega aktsionäridele ja/või avaldamisega üleriigilise levikuga päevalehes kättesaadavaks ka emitendi veebilehel.
- Punkt 1.2.3 - samaaegselt seaduses sätestatud üldkoosoleku kokkukutsumise tingimuste täitmisega avalikustab juhatuse emitendi veebilehel päevakorraga seotud olulise teabe, mis on talle esitatud või muul viisil kättesaadav.
- Punkt 1.2.4 - mõistliku aja jooksul enne üldkoosoleku toimumist avaldab nõukogu emitendi veebilehel enda ettepanekud päevakorras olevate teemade kohta.
- Punkt 1.3.1 - üldkoosoleku juhatajaks ei valita nõukogu esimeest ega juhatuse liiget.
- Punkt 1.3.2 - üldkoosolekul osalevad juhatuse liikmed, nõukogu esimees ning võimalusel ka nõukogu liikmed ja vähemalt 1 audiitoritest.

- Punkt 1.3.3 - emitent teeb vastavate tehniliste vahendite olemasolul ning juhul, kui see ei ole liiga kulukas, üldkoosoleku jälgimise ja sellest osavõtu võimalikuks sidevahendite kaudu (nt internet).

Ülaltoodud HÜTi juhiste mittejärgimine on tingitud asjaolust, et ASi Saarte Liinid ainuaktsionäriks on Eesti Vabariik ning aktsionäri õiguste teostajaks on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, mida esindab aktsionäride üldkoosolekul majandus- ja taristuminister. Aktsionäri õiguste teostamine ja esindaja volitused on sätestatud RVSis ning üldkoosolekute toimumine ja sellel osalejad määratakse vastavalt vajadusele kooskõlastatult ainuaktsionäriaga.

Tabel 5. Ülevaade 2021. aastal toimunud üldkoosolekutest ja ainuaktsionäri otsustest:

- **Ainuaktsionäri korraline üldkoosolek**

Kuupäev ja koht			Päevakord
1.	31.03.2021 (MKM)	Tallinnas	1. Kinnitada AS Saarte Liinid korralise üldkoosoleku päevakord. 2. Kinnitada 2020. aasta majandusaasta aruanne ja audiitori järelalusotsus. 3. Jätta kasumijaotamise otsus tegemata ning teha see peale Vabariigi Valitsuse dividendikorralduse kinnitamist.
2.	14.05.2021 (MKM)	Tallinnas	1. Kinnitada AS Saarte Liinid jaotamata kasum seisuga 31.12.2020 a. 11 833 408 eurot ja jaotada aruandeaasta puhaskasum 813 409 eurot järgmiselt: a. kohustuslikku reservkapitali 40 670 eurot; b. jaotamata kasumisse 772 739 tuhat eurot; c. eelmiste perioodide jaotamata kasum kokku peale jaotamist 12 606 146.
Kuupäev ja koht			Päevakord

8.2 Nõukogu ja auditikomitee

AS Saarte Liinid nõukogu koosneb viiest liikmest. Vastavalt RVS § 81 valib ainuaktsionäri esindaja, kelleks on majandus- ja taristuminister, nõukogu liikmed nimetamiskomitee ettepanekul. Tulenevalt RVS §-st 80 valitakse nõukogu liikmeks isik, kes omab nõukogu liikme ülesannete täitmiseks vajalikke teadmisi ja kogemusi, arvestades äriühingu tegevus- ning finantsvaldkonda ning võimelisust tegutseda temalt oodatava hoolsusega ning ametikohale esitatavate nõuete kohaselt, lähtudes äriühingu eesmärkidest ja huvidest ning vajadusest tagada riigi kui aktsionäri huvide tõhus kaitse. AS Saarte Liinid ei järgi HÜTi punkti 3.2.2 - vähemalt pooled emitendi nõukogu liikmetest on sõltumatud. Nõukogu liikmed valivad ainuaktsionäri otsusega nimetatud nõukogu liikmete hulgast nõukogu esimehe, kes korraldab nõukogu tööd.

Nõukogu on AS Saarte Liinid ainuaktsionäri 07.09.2020 otsuse nr 1.1-5/20-048 alusel viieliikmeline koosseisus Jaano Vink (nõukogu esimees), Indrek Allmann, Marilin Hein, Siiri Odrats-Koni, Taivo Linnamägi. Volituste tähtaeg kolm aastat, lõpptähtaeg 07.09.2023.

Tabel 6. Ülevaade 2021. aastal toimunud nõukogu koosolekutest:

- **Nõukogu koosolekud**

	Kuupäev ja koht	Päevakorrapunkte
1.	26.02.2021 Kuressaare (elektrooniline)	7
2.	26.03.2021 Kuressaare (elektrooniline)	1
3.	30.04.2021 Kuressaare (elektrooniline)	8
4.	17.09.2021 Prangli saarel	7
5.	22.10.2021 Tallinnas	4
6.	26.11.2021 Tallinnas	10
7.	20.12.2021 Tallinnas	8

Nõukogu teostab järelevalvet juhatuse tegevuse üle, osaleb äriühingu tegevuse planeerimisel ja juhtimisel ning otsustab äriühingu igapäevase majandustegevuse raamest väljuvate tehingute teostamise üle. Nõukogu tegutseb iseseisvalt ja äriühingu ning aktsionäri huvides ja selle peamiseks töövormiks on koosolek. 2021. aastal toimus 7 nõukogu koosolekut.

AS Saarte Liinid nõukogu koosolekute peamised teemad 2021. aastal olid järgmised:

- ülevaated ettevõtte tegevusest ja eelarve täitmisest;
- ülevaated ettevõtte investeeringute ja soetuste kava täitmisest ja muudatustest, reservi kasutamisest, ehitustööde planeerimisest, teostatud rekonstrueerimistöödest;
- 2021. aasta siseauditi töövõttudest ja uue hanke tingimustest siseauditi perioodiks 2021-2024;
- AS Saarte Liinid põhikirja muutmine ja kinnitamine;
- investeeringute rahastamisest riikliku TAK 2021-2035 raames;
- Kuivastu sadama arhitektuuri konkurss;
- 2020. majandusaasta auditeeritud aruande läbivaatamine ja üldkoosolekule esitamine;
- siseauditi 2021. aasta tööplaan ja 2020. aasta aruanne;
- AS Saarte Liinid arengukava 2021-2027 arutelud ja kinnitamine;
- juhatuse liikmete põhi- ja lisatasude arutelu ja mõõdikute määramine;
- nõukogu aruanne esitamiseks üldkoosolekule AS Saarte Liinid 2020. majandusaasta aruande kohta;
- korralise üldkoosoleku kokkukutsumine;
- audiitori märgukirja/järeldusotsuse läbivaatamine;
- ülevaade läbiviidud siseauditist;
- üldkoosoleku toimumine;
- investeeringute käivitamine projektidele „Elektrilaevade toitelahendused Kuivastu ja Virtsu sadamas“;
- juhatuse tegevuseesmärkide täitmine;
- 2022. aasta eelarve kinnitamine;
- 2022. aasta investeeringute ja soetuste kava kinnitamine;
- 2022. aastal läbiviidavate siseauditite ülevaade;
- siseaudiitori hanke tulemused perioodiks 2021-2024;
- siseauditite planeerimisest;
- siseauditi järelauditi ülevaade;
- 2022. aasta siseauditi tööplaan kinnitamine;
- tegevuse eesmärgid juhatusele aastaks 2022;
- nõukogu 2022. aasta tööplaan kinnitamine;
- 2021. aasta majandusaasta vaheauditi arutelu.

Nõukogu on moodustanud auditikomitee. Kolmeliikmelise auditikomitee ülesandeks on osaleda nõukogu nõustava organina järelevalve teostamisega seotud küsimustes, sh jälgida ja analüüsida finantsinformatsiooni töötlemist, riskijuhtimise ja sisekontrolli tõhusust, raamatupidamise aastaaruande koostamise ja audiitorkontrolli protsessi.

Auditikomitee on AS Saarte Liinid nõukogu 18.09.2020 otsuse alusel kolmeliikmeline, volituste tähtajaga kolm aastat, lõpptähtajaga 28.09.2023. Aruandeaastal kuulusid auditikomitee koosseisu Kaie Karniol (auditikomitee esimees käsunduslepingu alusel), Indrek Allmann ja Marilin Hein.

Aasta jooksul toimus 6 auditikomitee koosolekut. Auditikomitee koosolekud toimusid üldjuhul enne väljakuulutatud nõukogu koosolekuid – nõukogu koosolekuks ettevalmistatud kirjalike materjalide põhjal. Auditikomitee koosolekute peamised teemad kattusid üldjuhul nõukogu koosolekuteks väljakuulutatud teemadega.

Tabel 7. Ülevaade 2021. aastal toimunud auditikomitee koosolekutest:

• **Auditikomitee koosolekud**

	Kuupäev ja koht	Põhipäevakorrapunkte
1.	12.01.2021 Tallinn (elektrooniline)	1
2.	23.03.2021 Tallinn (elektrooniline)	1

3.	09.06.2021 Tallinn (elektrooniline)	1
4.	16.09.2021 Tallinn (elektrooniline)	1
5.	18.10.2021 Tallinn (elektrooniline)	1
6.	25.11.2021 Tallinn (elektrooniline)	2

Vastavalt HÜTi punktile 3.2.5 esitatakse alljärgnevalt andmed 2021. aastal makstud ASi Saarte Liinid nõukogu liikmete tasu suuruse ja tasustamise korra kohta. Nõukogu liikme määramise ja tasustamise kord on sätestatud RVS §-s 85. Nõukogu liikmetele, kes nõukogu otsuse vastuvõtmisel ei osalenud, nõukogu koosoleku toimumise kuu eest tasu ei maksta. Tasustamiskorra kohaselt makstakse täiendavat tasu auditikomitee liikmeteks olevatele nõukogu liikmetele nende komitee koosolekul osalemise eest 25% nõukogu liikme tasust. Nõukogu liikmetele lahkumishüvitist ei maksta.

AS Saarte Liinid nõukogu ja selle juurde moodustatud auditikomitee liikmetele maksti 2021. aastal tasusid kokku 32 000 eurot ning võrdlusperioodi, 2020. aasta eest 31 100 eurot. Täiendavat tasu aruandeaastal nõukogu liikmetele ei makstud.

8.3 Juhatus

2021. aastal juhtis AS Saarte Liinid majandustegevust nõukogu otsusega ametisse valitud kaheliikmeline juhatus. Juhatuse esimees Villu Vatsfeld juhib ja esindab äriühingut tegevjuhina ning täidab ka ühingu finantsjuhi ülesandeid, vastutades ettevõtte töökorralduse, majandusarvestuse ja finantstegevuse valdkonna eest. Juhatuse liige Uku-Madis Savisto vastutab ettevõtte ehitus- ja arendustegevuse ning sadamate tegevusega seotud uurimis- ja projekteerimistööde korraldamise eest.

Juhatuse liikmete täpsemad vastutusvaldkonnad, tööülesanded ja vastutus kirjeldatakse juhatuse liikmetega sõlmitud lepingutes. Vastavalt HÜTi punktile 2.2.7 esitatakse alljärgnevalt ka andmed 2021. aastal ASi Saarte Liinid juhatuse liikmetele makstud juhatuse liikme tasude suuruse kohta ning kirjeldatakse lahkumishüvitiste ja täiendavate tasude määramise süsteemi. Juhatuse liikmete tasumäärad ja lahkumishüvitised on määratletud juhatuse liikmetega sõlmitud nõukogu poolt kooskõlastatud lepingutes. Juhatuse liikmele makstava täiendava tasu ning lahkumishüvitise suuruse piirmäärad on sätestatud RVS § 86 lg-s 2 ja 3, millest tulenevalt riigile kuuluva äriühingu juhatuse liikmele makstava täiendava tasu suurus kokku ei või ületada juhatuse liikme nelja kuu tasu. Lahkumishüvitist makstakse juhatuse liikmele vaid juhul, kui ta kutsutakse tagasi nõukogu poolt enne tema ametiaja lõppu ning talle makstav hüvitis ei või ületada juhatuse liikme kolme kuu tasu.

Juhatuse liikmetele maksti 2021. aasta eest kokku 153 693 eurot, sealhulgas maksti juhatuse liikmetele nõukogu otsusel kehtiva korra alusel eelmise perioodi majandustulemuste eest lisatasu kokku 12 972 eurot. 2020. aasta eest maksti juhatuse liikmetele kokku 161 749 eurot, sealhulgas lisatasuna eelmise aasta majandustulemuste eest kolme kuutasu ulatuses kokku 24 722 eurot.

8.4 Finantsaruandlus ja auditeerimine

AS Saarte Liinid koostab finantsaruandeid vastavalt Euroopa Liidus kehtivatele rahvusvahelistele finantsaruandluse standarditele. Juhatuse koostatud 2021. aasta majandusaasta aruannet kontrollib sõltumatu vandeaudiitor. Ainuaktsionäri otsuse alusel nimetati AS Saarte Liinid 2021. aasta majandusaasta audiitoriks audiitorfirma KPMG Baltics OÜ.

Lepingulist siseaudiitorit aruandeaastal äriühingus ei tegutsenud, ning vastav teenus ostetakse ettevõttesse hanke korras. 2021. aastal lõpetas kolmeaastase lepinguperioodi siseaudiitorina AS PricewaterhouseCoopers, hankemenetluse tulemusena valiti järgmiseks kolmeks aastaks AS Saarte Liinid siseaudiitoriks audiitorettevõtte Ernst & Young Baltic AS.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE**FINANTSSEISUNDI ARUANNE**

eurodes			
BILANSS	Lisa	31.12.2021	31.12.2020
Raha		1 979 144	3 189 373
Nõuded ja ettemaksed	4	1 193 473	1 677 301
Varud	5	47 206	25 046
KÄIBEVARA KOKKU		3 219 823	4 891 720
PÕHIVARA			
Materiaalne põhivara	6	60 718 275	60 220 913
Immateriaalne põhivara	7	204 543	61 539
PÕHIVARA KOKKU		60 922 818	60 282 453
VARAD KOKKU		64 142 641	65 174 171
Lühiajalised laenukohustused	10	797 800	848 892
Võlad ja ettemaksed	8	1 278 127	1 702 144
LÜHIAJALISED KOHUSTUSED KOKKU		2 075 927	2 551 036
Pikaajalised laenukohustused	10	2 586 194	3 383 994
Sihtfinantseerimine	12	35 129 615	36 278 922
PIKAAJALISED KOHUSTUSED KOKKU		37 715 809	39 662 916
KOHUSTUSED KOKKU		39 791 736	42 213 951
Aktsiakapital	13	9 648 500	6 648 500
Ettemakstud aktsiareserv	13	0	3 000 000
Ülekurss		53	53
Kohustuslik reservkapital		705 520	664 850
Eelmiste perioodide jaotamata kasum	13	12 606 147	11 833 408
Aruandeaasta kasum	13	1 390 686	813 409
OMAKAPITAL KOKKU		24 350 905	22 960 220
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU		64 142 641	65 174 171

Raamatupidamise aastaaruande lisad lehekülgedel 19-48 moodustavad raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

KASUMI-JA KOONDKASUMIARUANNE

eurodes			
KASUMIARUANNE	Lisa	2021	2020
TULUD			
Müügitulu	14	7 961 192	6 988 305
Tulud sihtfinantseerimisest	15	1 954 264	1 917 536
Muud äritulud	16	89 851	113 828
KAPITALISEERITUD VÄLJAMINEKUD OMA TARBEKS PÕHIVARA VALMISTAMISEL			
Tööjõukulude kapitaliseerimine	16	263 067	223 771
KULUD			
Kaubad, toore, materjal ja teenused	16	-2 269 680	-1 890 885
Mitmesugused tegevuskulud	16	-292 286	-286 397
Tööjõukulud	16	-2 971 319	-2 823 173
Põhivara amortisatsioon ja allahindlus	6,7,16	-3 264 448	-3 265 118
Muud ärikulud	16	-27 373	-104 035
ÄRIKASUM		1 443 268	873 832
Finantskulud	17	-52 583	-60 423
KASUM ENNE TULUMAKSUSTAMIST		1 390 686	813 409
ARUANDEAASTA PUHASKASUM		1 390 686	813 409

Raamatupidamise aastaaruande lisad lehekülgedel 19-48 moodustavad raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

RAHAVOOGUDE ARUANNE

		eurodes	
RAHAVOOD ÄRITEGEVUSEST	Lisa	2021	2020
Kasum		1 390 686	813 409
Põhivara amortisatsioon ja allahindlus	6,7	3 264 448	3 265 118
Kasum põhivara müügist	6	0	-52 955
Saadud sihtfinantseerimise amortisatsioon	12	-1 939 997	-1 917 536
Finantskulud	17	52 583	60 423
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	4	-416 852	-2 733
Varude muutus	5	-22 160	-11 851
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksude muutus	8	480 905	-328 820
Kokku rahavood äritegevusest		2 809 613	1 825 055
RAHAVOOD INVESTEERIMISEST			
Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetus	6,7	-4 818 172	-3 657 099
Materiaalse ja immateriaalse põhivara müük	6,7	0	60 000
Kokku rahavood investeerimistegevusest		-4 818 172	-3 597 099
RAHAVOOD FINANTSEERIMISEST			
Saadud laenud	10,11	0	0
Saadud laenude tagasimaksed	10,11	-776 667	-753 333
Rendikohustiste tagasimaksed	10,11	-72 226	-12 078
Arvelduskrediidi saldo muutus	10	0	-390 787
Saadud varade sihtfinantseerimine	6,12	1 699 805	2 779 669
Ettemakstud aktsiareserv	13	0	3 000 000
Makstud intressid	17	-52 583	-60 423
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		798 330	4 563 048
RAHAVOOD KOKKU		-1 210 229	2 791 004
Raha ja raha ekvivalendid perioodi algul		3 189 373	398 369
Raha ja raha ekvivalentide muutus		-1 210 229	2 791 004
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpul, sh		1 979 144	3 189 373
<i>Sularaha</i>		<i>11 863</i>	<i>4 595</i>
<i>Arveldusarvete jäägid</i>		<i>1 967 280</i>	<i>3 184 778</i>

Raamatupidamise aastaaruande lisad lehekülgedel 19-48 moodustavad raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE

eurodes

Omakapitali muutuste aruanne	Aktia-kapital	Ette-makstud aktsia-reserv	Üle-kurss	Kohustuslik reserv-kapital	Jaotamata kasum	KOKKU
Seisuga 31.12.2019	6 648 500	0	53	664 850	11 833 408	19 146 811
Ettemakstud aktsiareserv	0	3 000 000	0	0	0	3 000 000
Aruandeaasta koondkasum	0	0	0	0	813 409	813 409
Seisuga 31.12.2020	6 648 500	3 000 000	53	664 850	12 646 817	22 960 220
Aktiakapitali suurendamine	3 000 000	-3 000 000	0	0	0	0
Kohustuslik reservkapitali suurendamine	0	0	0	40 670	-40 670	0
Aruandeaasta koondkasum	0	0	0	0	1 390 686	1 390 686
Seisuga 31.12.2021	9 648 500	0	53	705 520	13 996 832	24 350 905

Täiendav informatsioon omakapitali komponentide kohta on avalikustatud lisas 13.

Raamatupidamise aastaaruande lisad lehekülgedel 19-48 moodustavad raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

Lisa 1 Raamatupidamise aastaaruande koostamise alused

a) Teave äriühingu kohta

AS Saarte Liinid on 1. juulil 1994 teede- ja sideministri 31. mai 1994 käskkirjaga nr 90 asutatud äriühing, mille põhiülesandeks on regionaalsete sadamate haldamine ja arendamine, eelkõige liinilaevaühenduse pidamise võimaluste kindlustamine mandri ja asustatud saarte vahel. AS Saarte Liinid on üldjuhul sadamate maa ja infrastruktuuri omanik või kasutab sadamaid pikaajaliste hoonestusõiguse lepingute alusel. Sadama pidajana ehitatakse taristu valmis kuni kaide, rampide, ootealade, laoplatside ja laadimisvõimalusteni. Samas osutab AS Saarte Liinid ise ka sadamateenuseid, kuna regionaalsete sadamate asukohad on seni välistanud stividorettevõtjate pikaajalise huvi. Äriühingu põhilisteks klientideks on parv- ja liinilaevadega sadamatevahelist reisijatevedu korraldavad operaatorettevõtted, sadamate kaudu veetavate kaupade omanikud ja laevaagendid.

Majandusaasta lõpuks kuulus AS Saarte Liinid koosseisu 18 sadamat: Kuivastu, Roomassaare, Triigi, Abruka, Ringsu, Papissaare ja Vikati Saare maakonnas; Heltermaa ja Sõru Hiiu maakonnas; Rohuküla, Sviby ja Virtsu Lääne maakonnas; Kihnu, Munalaid ja Manilaid Pärnu maakonnas; Piirissaare Tartu maakonnas; Laaksaare Põlva maakonnas ja Naissaare Harju maakonnas. Lisaks sadamatele kuuluvad äriühingu struktuuriüksuste hulka ujuvsüvendaja Watermaster ja töölaev Panda. Ettevõtte keskkontor asub äriühingu registreeritud aadressil Rohu 5, Kuressaare linn, Saaremaa vald, 93819 Saare maakond, Eesti Vabariik.

Finantsaruanded on juhatuse poolt avalikustamiseks heaks kiidetud 25. märts 2022 aastal. Aastaaruande vaatab läbi nõukogu ja kinnitab aktsionäri üldkoosolek. Aktsionäri üldkoosolekul on õigus teha aastaaruandes muudatusi.

b) Üldpõhimõtted

AS-i Saarte Liinid 2021. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Euroopa Liidus kehtivate rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS). Äriühingu raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes ning lähtudes soetusmaksumuselt, välja arvatud juhtudel, kui arvestuspõhimõtetes on alljärgnevalt kirjeldatud teisiti.

c) Olulised arvestuspõhimõtted

A. Raha ja raha ekvivalendid

Rahana ja raha ekvivalentidena kajastatakse aruannetes kassas ja panga arvelduskontodel olevat raha.

B. Finantsvarad

Klassifitseerimine

Ettevõtte klassifitseerib finantsvarad järgmistesse mõõtmiskategooriatesse:

- need, mida kajastatakse õiglasel väärtuses (kas muutusega läbi koondkasumiaruande või muutusega läbi kasumiaruande);
- need, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumusel.

Klassifitseerimine sõltub ettevõtte ärimudelilist finantsvarade haldamisel ning rahavoogude lepingulistest tingimustest.

(Lisa 1 järg)

Arvele võtmine ja kajastamise lõpetamine

Tavapärasel turutingimustel toimuvaid finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval ehk kuupäeval, millal Ettevõtte võtab endale vara ostmise või müümise kohustuse.

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse kui õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele lõppevad või antakse üle ja Ettevõtte annab üle sisuliselt kõik riskid ja hüved.

Mõõtmine

Finantsvarad kajastatakse esmasel arvelevõtmisel õiglasel väärtusel, millele on lisatud tehingukulud, mis on otseselt seotud finantsvara omandamisega, välja arvatud finantsvarade puhul, mida kajastatakse õiglasel väärtusel muutustega läbi kasumiaruande. Õiglasel väärtusel muutustega läbi kasumiaruande kajastavate finantsvarade tehingutasud kajastatakse kuluna kasumiaruandes.

Korrigeeritud soetusmaksumus: varad, mida hoitakse lepinguliste rahavoogude kogumiseks ning mille rahavood on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intress, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Nendest varadest saadav intressitulu kajastatakse finantstuludes sisemise intressimäära meetodil. Kajastamise lõpetamisel kajastatakse saadud kasum või kahjum kasumiaruandes muudes tuludes/kuludes. Valuutakursi kasumid ja kahjumid ning krediidikahjumid kajastatakse kasumiaruandes eraldi ridadel.

Seisuga 1. jaanuar 2021 ja 31. detsember 2021 olid Ettevõtte kõik finantsvarad klassifitseeritud selles kategoorias.

Omakapitaliinstrumendid

Ettevõttel ei ole investeringuid omakapitaliinstrumentidesse.

Väärtuse langus

Ettevõtte hindab korrigeeritud soetusmaksumuses kajastavate võlainstrumentide oodatavat krediidikahjumit tuleviku informatsiooni baasil. Rakendatav väärtuse languse meetodika sõltub sellest, kas krediidirisk on oluliselt suurenenud.

Eeldatava krediidikahju mõõtmine võtab arvesse:

- erapooletut ja tõenäosusega kaalutud summat, mille määramisel hinnatakse mitmeid võimalikke erinevaid tulemusi,
- raha ajaväärtust ja
- aruande perioodi lõpus ilma liigsete kulude või pingutusteta kättesaadavat mõistlikku ja põhjendatud informatsiooni minevikus toimunud sündmuste, praeguste tingimuste ja tulevaste majandustingimuste prognooside kohta.

Nõuetele ostjate vastu ja lepingulistele varadele, kus puudub oluline finantseerimise komponent, rakendab ettevõtte IFRS 9 järgi lubatud lihtsustatud lähenemist ning arvestab nõuete allahindlust nõuete pikkuse oodatava krediidikahjumina nõuete esmasel kajastamisel. Ettevõtte kasutab allahindluste maatriksit, kus allahindlus arvutatakse nõuetele lähtudes erinevatest aegumiste perioodidest.

(Lisa 1 järg)**C. Varud**

Varud võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb varude ostuhinnast, ostuga kaasnevast tollimaksust, muudest mittetagastatavatest maksudest ja soetamisega otseselt seotud veokuludest, millest on maha arvatud hinnaalandid. Varude soetusmaksumusse ei lülitata laenukasutuse kulusid.

Varud hinnatakse finantsseisundi aruandes kas soetusmaksumuses või neto realiseerimismaksumuses lähtudes sellest, milline hind on madalam. Varude allahindlusi nende neto realiseerimismaksumusele kajastatakse aruandeperioodi kuluna kasumiaruandes real "kaubad, toore, materjal ja teenused".

D. Materiaalne põhivara

Materiaalse põhivarana võetakse arvele varasid maksumusega alates 5000 eurost ja kasuliku elueaga üle ühe aasta. Materiaalne põhivara võetakse arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest.

Edaspidi kajastatakse materiaalsel põhivara finantsseisundi aruandes tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud amortisatsioon ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt kasulikule elueale.

Hilisemad parendustega seotud kulutused lisatakse vara soetusmaksumusele juhul, kui need vastavad materiaalse põhivara mõistele ja vara kajastamise kriteeriumitele. Kui materiaalse põhivara objektile vahetatakse välja mõni komponent, lisatakse uue komponendi soetusmaksumus objekti soetusmaksumusele ja asendatud komponent kantakse finantsseisundi aruandest välja. Jooksva hoolduse ja remondiga seotud kulud kajastatakse kasumiaruandes kuluna nende tekkimise perioodil.

Materiaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarse amortisatsiooni meetodit. Amortisatsiooninorm määratakse igale põhivara objektile eraldi sõltuvalt selle kasulikust elueast. Põhivara eeldatavat kasulikku eluiga ning lõppväärtust inventeeritakse igal aruandepäeval, hilisemate parenduste arvele võtmisel ja oluliste muutuste korral kontserni arenguplaanides. Kui hinnang vara kasulikule elueale erineb oluliselt eelnevalt kehtestatud, siis muudetakse vara järelejäänud kasulikku eluiga, millest tulenevalt muutub järgmistes perioodides varale arvestatav kulum.

Amortisatsioonimäärad aastas on põhivara gruppidele järgmised:

Maa	0%
Ehitised ja rajatised	2-20%
Ujuvalused	2-10%
Masinad ja seadmed	6-20%
Transpordivahendid	10-25%
Muu inventar, tööriistad ja sisseseade	20-40%

(Lisa 1 järg)

Kulumi arvestamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutatav vastavalt juhtkonna poolt plaanitud eesmärgile ja lõpetatakse, kui jääkmaksumus on võrdne lõppväärtusega, vara lõplikul kasutusest eemaldamisel või ümberklassifitseerimisel "*Müügiootel põhivaraks*". Igal aruandepäeval hinnatakse vara eluea ja lõppväärtuse põhjendatust.

Materiaalse põhivara bilansilise väärtuse võimalikku langust kontrollitakse juhtudel, kui mingid sündmused või asjaolude muutumine näitavad, et vara kaetav väärtus võib olla langenud alla tema bilansilise väärtuse. Kui sellised asjaolud on olemas, viib ettevõtte läbi vara kaetava väärtuse hindamise. Kui hinnanguline kaetav väärtus on väiksem kui bilansiline väärtus, siis hinnatakse see vara või raha genereeriva üksuse moodustavad varad alla kuni kaetava väärtuseni, milleks on kas sellest varast tulevikus saadavate rahavoogude nüüdisväärtus (ehk kasutusväärtus) või selle vara õiglane väärtus, mida on vähendatud müügikulutustega, olenevalt kumb on kõrgem.

Kui hiljem vara kaetav väärtus on tõusnud üle vara bilansilise väärtuse, siis allahindlus tühistatakse ja suurendatakse vara bilansilist väärtust, kuid mitte suurema summani, kui bilansilise väärtuseni, mis varal oleks, kui allahindlust ei oleks tehtud. Vara allahindluse tühistamine kajastatakse kasumiaruandes samal real, kus kajastati ka varasem allahindlus. Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara võõrandamisel või siis, kui ettevõtte ei eelda selle vara kasutamisest või müügist enam majandusliku kasu saamist.

Materiaalse põhivara objektid, mis väga tõenäoliselt müüakse lähema 12 kuu jooksul, klassifitseeritakse ümber müügiootel põhivaraks, mida kajastatakse finantsseisundi aruandes eraldi real käibevara rühmas. Müügiootel põhivara amortiseerimine lõpetatakse ning seda kajastatakse kas bilansilises jääkmaksumuses või õiglases väärtuses (miinus müügikulutused), sõltuvalt sellest, kumb on madalam.

E. Immateriaalne põhivara

Immateriaalsed varad võetakse arvele ainult juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

- varaobjekt on ettevõtte poolt kontrollitav;
- on olemas piisavad tehnilised, rahalised ja muud vajalikud ressursid, et arendus lõpule viia ja vara kasutusele võtta või müüa;
- juhatus soovib immateriaalse vara valmis saada ja seda kasutama hakata või müüa;
- immateriaalset vara on võimalik kasutama hakata või müüa;
- on tõenäoline, et ettevõtte saab objekti kasutamisest tulevikus tulu;
- objekti soetusmaksumus on usaldusväärselt hinnatav.

Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest.

Muuhulgas kapitaliseerib ettevõtte põhitegevusega seotud arendustegevusega väljaminekute hulgas tööjõukulud. Kapitaliseeritavate tööjõukulude suurus arvestatakse proportsionaalselt töötaja poolt vastava immateriaalse põhivaraobjekti arendusega tegeletud aja osakaalust tema kogu tööajast.

Kapitaliseerimise arvestuse aluseks on töötaja poolt raamatupidamisele esitatav arendustegevusega seotud tööaja arvestus. Kapitaliseerimine teostatakse majandusaasta jooksul perioodiliselt vastavalt vajadusele.

(Lisa 1 järg)

Edaspidi kajastatakse immateriaalset põhivara finantsseisundi aruandes tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud amortisatsioon ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Immateriaalsete varade puhul hinnatakse, kas tegemist on piiratud või määramata kasuliku elueaga varaga. Piiratud kasuliku elueaga immateriaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarset amortisatsiooni meetodit.

Amortisatsioonimäärad aastas on järgmised:

Arengeväljaminekud, tarkvara	10-25%
Ostetud litsentsid, kaubamärgid jne.	10-33%

Arengeväljaminekud kapitaliseeritakse juhul, kui eksisteerib kava projekti elluviimiseks ning on võimalik hinnata immateriaalsest varast tulevikus tekkivat tulu. Uuringu- ja arenguväljaminekud, mis ei kvalifitseeru immateriaalseks põhivaraks, kajastatakse kuluna nende tekkimise perioodil.

Immateriaalse põhivarana kajastatakse ka väljaminekud tarkvara soetamiseks. Tarkvara arenduskulud kajastatakse immateriaalse varana, kui need on otseselt seotud selliste tarkvaraobjektide arendamisega, mis on eristatavad, kontserni poolt kontrollitavad ning mille kasutamisest kontsern saab tulevast majanduslikku kasu pikema aja, kui ühe aasta jooksul. Kapitaliseeritavad tarkvara arenduskulud hõlmavad tööjookulusid ning muid arendamisega otseselt seotud kulutusi. Tarkvara kulud amortiseeritakse tarkvara hinnangulise kasuliku eluea jooksul, mille pikkus on maksimaalselt kuni 5 aastat. Tarkvara jooksva hooldusega seotud kulud kajastatakse kasumiaruandes kuludena.

Piiratud kasuliku elueaga immateriaalse vara amortisatsioonikulu kajastatakse kasumiaruande real "põhivara amortisatsioon ja väärtuse langus". Piiratud elueaga immateriaalsete varade amortisatsiooniperioodi ja -meetodit vaadatakse üle iga majandusaasta lõpul. Muutused eeldatavas kasulikus elueas või vara tulevase majandusliku kasu ajalisel struktuuris kajastatakse vastavalt kui muutusi amortisatsiooniperioodis ja -meetodis ehk kui muutust raamatupidamislises hinnangutes. Kui on asjaolusid, mis viitavad, et piiratud elueaga immateriaalse vara kaetav väärtus võib olla langenud alla tema bilansilise väärtuse, siis viiakse läbi vara väärtuse languse test ja vajadusel hinnatakse vara alla tema kaetavale väärtusele.

F. Finantskohustused

Finantskohustused liigitatakse järgmiselt: laenukohustused, võlad ja ettemaksud korrigeeritud soetusmaksumuses. Ettevõtte otsustab finantskohustuse liigitamise üle selle esmasel arvelevõtmisel.

Kõik finantskohustused võetakse esmalt arvele selle õiglases väärtuses, millele antud ja saadud laenude puhul lisanduvad otseselt seotud tehingukulud. Ettevõtte finantskohustused sisaldavad võlgu tarnijatele ja muid kohustusi, arvelduskrediite ning saadud laene. Pärast arvelevõtmist kajastatakse intressi kandvaid laene amortiseeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse maksmisele kuuluvas summas. Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on 12 kuu jooksul alates aruandepäevast. Pikaajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamisel kasutatakse sisemise intressimäära meetodit. Finantskohustustega kaasnev intressikulu kajastatakse tekkepõhiselt perioodikuluna kasumiaruande real „finantstulud ja –kulud“. Finantskohustuse kajastamine lõpetatakse siis, kui see on tasutud, tühistatud või aegunud.

(Lisa 1 järg)**G. Ettevõtte tulu maksustamine**

Tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis mitte ettevõtete kasumit, vaid väljamakstavaid dividendide. Dividendide maksumääraks on 20/80 netodividendidelt. Alates 2019. aastast on võimalik dividendide väljamaksetele rakendada maksumäära 14/86. Seda soodsamat maksumäära saab kasutada dividendimaksele, mis ulatub kuni kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendide väljamakseni, mis on maksustatud 20/80 maksumääraga. Kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendimakse arvestamisel on 2018. a. esimene arvesse võetav aasta.

Kuna tulumaksu objektiks on ettevõtte kasumi asemel väljamakstavad dividendid, siis ei eksisteeri erinevusi varade ja kohustuste maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel, millelt tekiks edasilükkunud tulumaksu nõue või kohustus. Finantsseisundi aruandes ei kajastata potentsiaalset tulumaksukohustust ettevõtte vaba omakapitali suhtes, mis kaasneks vaba omakapitali väljamaksmisel dividendidena. Maksimaalne tulumaksukohustus, mis võiks kaasneda dividendide väljamaksmisega, on ära toodud aruande lisa 13. Dividendide maksimisega kaasnev tulumaks kajastatakse dividendide väljakuulutamise hetkel kasumiaruandes kuluna. Tasumisele kuuluv tulumaksukohustus kajastatakse lühiajalise kohustusena.

Aruandeaastal AS Saarte Liinid vastavalt omaniku ootustele dividendide ei maksa.

H. Aktsiakapital

Lihtaktsiaid kajastatakse omakapitali koosseisus.

I. Kohustuslik reservkapital

Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule ja AS Saarte Liinid põhikirjale teeb ettevõtte iga aasta puhaskasumist vähemalt 5%-lise eraldise kohustuslikku reservkapitali kuni reservkapital moodustab vähemalt 10% aktsiakapitalist. Kohustuslikku reservkapitali ei tohi dividendidena välja maksta, kuid seda võib kasutada kahjumi katmiseks, kui kahjumeid ei ole võimalik katta vabast omakapitalist. Samuti võib kohustuslikku reservkapitali kasutada aktsiakapitali suurendamiseks.

J. Tulu kajastamine

Tulu kajastatakse siis, kui kaup või teenus antakse kliendile üle, ning tulu kajastatakse tehinguhinnas. Koos müüdud kaubad ja teenused, mis on eristatavad, tuleb kajastada eraldi ja lepinguhinnast antavad hinnaalandused tuleb allokeerida eraldi elementidele. Kui saadav tasu võib teatud põhjustel muutuda, kajastatakse müügituluna miinimumsumma, kui sellega ei kaasne olulist tühistamise/tagasimaksmise riski. Klientidega lepingute saamise tagamiseks tehtud kulutused tuleb kapitaliseerida ja amortiseerida selle perioodi jooksul, mil antud leping tulusid tekitab.

Äriühingu seisukohalt on AS Saarte Liinid müügitehingu põhiosutaja, välja arvatud elektrienergia edasimüügil laevadele ja teistele sadamate klientidele. Klientidele edasimüüdud elektrienergia tulu äriühingu müügituluna ei kajastata ja see saldeeritakse vastavate kuludega alates 01.01.2018. Saldeerimisel puudub mõju majandustegevuse tulemile.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju AS-le Saarte Liinid.

(Lisa 1 järg) Tulu teenuse osutamisest

Äriühingu põhitulu teenitakse sadamateenuste ja sadama tugiteenuste osutamisega ning sisuliselt on tegemist samaliigiliste teenustega, mille hinnad on fikseeritud ja määratakse pikaajaliste lepingute või hinnakirja alusel ja mille muutumise risk peale tehingu teostamist ei ole tõenäoline. Fikseeritud hinnaga lepingute puhul kajastatakse müügitulu vastavalt tegelikult osutatud teenustele aruandeperioodi lõpuks, kuna klient saab teenusest kasu samal ajal kui seda osutatakse. Fikseeritud tasuga lepingute puhul tasub klient fikseeritud summad vastavalt lepingu ja/või hinnakirja alusel esitatud arvele. Kõik äriühingu poolt osutatavad teenused on eristatud, allokeeritud eraldi elementidele ja kajastatud vastavalt kirjeldatud printsiipidele. Eraldi mõõdetavaid ja majanduslikult olulisi kulutusi klientidega lepingute saamise tagamiseks AS Saarte Liinid ei tee ning seega selliseid kulusid ei kapitaliseerita ja amortiseerita.

Finantseerimise komponent

AS-il Saarte Liinid puuduvad lepingud, kus periood kliendile lubatud kaupade või teenuste üleandmise ja kliendilt makse saamise vahel oleks pikem kui üks aasta. Sellest tulenevalt ei korrigeeri ettevõtte tehinguhinda raha ajaväärtuse mõju osas.

K. RendiarvestusEttevõtte kui rentnik

IFRS 16 kohaselt eristatakse rendi- ja teenuste soetamise lepinguid selle alusel, kas klient kontrollib kindlaksmääratud vara. Kasutamisoiguse esemeks olevat vara mõõdetakse esmakordsel kajastamisel algse rendikohustise summas, millele on liidetud kõik rentniku esmased otsekulutused, ja edaspidisel kajastamisel soetusmaksumuses (teatud eranditega), millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja väärtuse langusest tulenevad kahjumid ja mida on korrigeeritud vastavalt rendikohustise ümberhindamisele. Rendikohustis võetakse algselt arvele selleks kuupäevaks tasumata rendimaksete nüüdisväärtuses. Hiljem korrigeeritakse rendikohustist muuhulgas intressi- ja rendimaksetega ning rendilepingute muudatuste mõjudega.

Rendilevõtjad peavad:

- arvele võtma varad ja kohustused kõikide üle 12- kuuliste rendilepingute osas, v.a juhul kui renditav vara on väikese väärtusega;
- kajastama kasumiaruandes kulumit renditavadelt varadelt ja intressikulu rendikohustustelt.

IFRS 16 alusel kvalifitseerunud sõidukite rendilepingute viimaseks lõpptähtajaks on 2025. a, hoone ja kontoripinna tähtajaks on arvestatud 2032. a. Hoone ja kontoripinna lepingute lõppemise tähtaeg saabub varasemalt, kuid juhatus on hinnanud lepingute kehtivuseks 2032. a.

Saarte Liinid AS mõõtis rendikohustist järelejäänud rendimaksete nüüdisväärtuses, mida diskonteeris vastavalt rendilepingu intressimääraga või rentniku alternatiivse laenuintressimääraga esmase rakendamise kuupäeva, 1. jaanuari 2020 seisuga. Esmasel rakendamisel kasutati järgmisi rentniku alternatiivse laenuintressimäära kaalutud keskmisi väärtusi 2% hoone ja kontoripinna rendilepingute puhul; sõidukite kasutusrendilepingute puhul oli intressimäär vastavalt lepingule vahemikus 1,46%-2,3%.

(Lisa 1 järg)L. SihtfinantseerimineVarade sihtfinantseerimine

Varade sihtfinantseerimise kajastamisel rakendatakse brutomeetodit, s.t sihtfinantseerimise abil soetatud vara võetakse finantsseisundi aruandes arvele tema soetusmaksumuses ning varade soetamise finantseerimiseks saadud summa kajastatakse finantsseisundi aruandes kohustusena kui tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest. Soetatud vara amortiseeritakse kulusse ja sihtfinantseerimise kohustust tulusse soetatud vara kasuliku eluea jooksul. Sihtfinantseerimisega seotud tulud kajastatakse kasumiaruandes real „Tulud sihtfinantseerimisest“.

Tegevuskulude sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimisest saadud tulu kajastatakse kasumiaruandes proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega. Tulu kajastamisel rakendatakse brutomeetodit, st. saadud toetusi ja kompenseeritavat kulu kajastatakse kasumiaruandes eraldi ridadel. Sihtfinantseerimisega seotud tulud kajastatakse kasumiaruandes real „Tulud sihtfinantseerimisest“.

M. Kajastatud vead eelneva perioodi aruandes

2021. aasta majandusaasta aruande koostamisel korrigeeriti 2020. aasta andmeid lisa 8 võlad ja ettemaksed ridadel võlad tarnijatele sh võlad põhivara eest, mistõttu korrigeeriti rahavoogude aruannet ridadel materiaalse ja immateriaalse põhivara soetus ning äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus summas 1 138 986 eurot.

eurodes

	31.12.2020 parandatud	31.12.2020	parandatud summa
Lisa 8 võlad ja ettemaksed			
Võlad ja ettemaksed			
Võlad tarnijatele	1 457 293	1 457 293	0
<i>sh võlad põhivara eest</i>	<i>1 350 550</i>	<i>211 564</i>	1 138 986
Rahavoogude aruanne			0
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	-328 820	810 166	-1 138 986
Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetus	-3 657 099	-4 796 085	1 138 986

N. Aruandekuupäeva järgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmsid bilansipäeva ja aruande koostamispäeva vahel, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega. Aruandekuupäeva järgsed sündmused, mida ei ole bilansipäeva seisuga varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud.

Lisa 2 Olulised raamatupidamislikud hinnangud ja otsused, peamised riskid

AS-i Saarte Liinid finantsaruannete koostamisel on arvestatud ettevõtte juhtkonna poolt kaalutud eelduste ja prognoosidega ning nende alusel antud hinnangute ja tehtud otsustega. Tähelepanu pööratakse neile asjaoludele, kus nimetatud eeldused ja otsused võivad mõjutada kajastatud tulude, kulude, varade ja kohustuste rahalist väärtust. Kaalutud on võimalikke riskivaldkondi, kus juhtkonna poolt otsuste tegemisel või hinnangute andmisel kasutatud eeldused ja prognoosid ning nendega seotud ebakindlused võivad viia tulemusteni, mille tagajärjel mõjutatakse ettevõtte kohustusi või varasid määral, mis nõuavad nende bilansilise väärtuse ümberhindamist tulevastel perioodidel.

AS Saarte Liinid juhatus pöörab kohustuste ja varaga seotud otsuste läbivaatamisele ja vajadusel ka ümberhindamisele tähelepanu aastaringsest. Hinnangute andmisel võetakse arvesse varasemate otsuste aluseks olnud asjaolud ning otsuste tegemisel kasutatud eelduste, oletuste ja prognooside antud ajahetkeks teadaolevad muutused. Juhatus tugineb kriitiliste ja oluliste raamatupidamisotsuste puhul ainult sellisele teabele, mille arvestamine on ettevõtte seisukohalt mõistlik. Vajadusel arvestatakse ka selliste asjaolude muutumisega, mis toimuvad väljapool ettevõtte poolt kontrollitavaid valdkondi. Siinkohal on silmas peetud riigis, regioonis või maailmas aruandeperioodil ja tulevikus teadaolevalt toimuvaid turumuudatusi, üldiste seadusandlike põhimõtete aruandeperioodil tehtud või tulevikus tehtavaid muudatusi ja seadusandluse muutunud tõlgendusi.

2021. aastal on AS Saarte Liinid raamatupidamisaruannete osas kõrgema hinnangumääraga seotud või keerulisemad valdkonnad, kus eeldused ja hinnangud on olulised, järgmised:

- hinnangud ebatõenäoliselt laekuvate nõuete, sealhulgas sihtfinantseerimise nõuete kohta;
- hinnangud materiaalse põhivara kasuliku eluea kohta;
- hinnang materiaalse põhivara kasutusotstarbe kohta.

Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete hindamine

Nõudeid, mille osas juhtkond hindab nende laekumise tõenäosust madalaks, ettevõttel seisuga 31.12.2021 ei olnud (31.12.2020 seisuga selliseid nõudeid samuti ei olnud). Käesoleva lisa krediidiriski juhtimise kirjelduses on välja toodud ka juhtkonna hinnang maksetähtaja ületanud laekumata nõuete väärtuse kohta. AS Saarte Liinid on senise tegevuskogemuse põhjal sätestanud põhimõtte, mille kohaselt hinnatakse ebatõenäoliselt laekuvaks üldjuhul need nõuded, mille maksetähtajast on möödunud üle 360 päeva ning mille katteallikad ei ole tagatud hagi, deposiidi või mõne muu tagatisega.

Põhjus selliseks määratluseks tuleneb ettevõtte poolt osutatavate sadamateenuste sesoonsusest – konkreetsetel probleemsetel juhtudel on majandusaastal tekkinud tähtaja ületanud nõue tasutud hiljemalt järgmisel navigatsiooniperioodil, kuna sadamapidajate seas levinud praktika kohaselt on ettevõtte keeldunud üldjuhul sadamateenuste jätkuvast osutamisest pikaajalistele võlgnikele. Samas hinnatakse konkreetsete probleemsete nõuete laekumise tõenäosust iga nõude osas individuaalselt. Piisava ja adekvaatse teabe omamisel nõude ebakindluse või laekumise tõenäosuse osas võib ettevõtte juhtkond hinnata nõudeid ebatõenäoliselt laekuvateks või lootusetuteks ka enne või siis peale 360 päeva saabumist. Asjaoludeks, mis viitavad võimalikule nõuete väärtuse kiiremale langusele, on võlgniku pankrot või olulised finantsraskused või maksetähtaegadest korduv mittekinnipidamine.

2021. aastal kanti lootusetult laekumata arveid AS Saarte Liinid bilansist välja summas 10 158 eurot. Eelmisel, 2020. aastal kanti bilansist lootusetult laekumata arveid välja summas 89 394 eurot.

(Lisa 2 järg)**Materiaalse ja immateriaalse põhivara kasulik eluiga**

Ettevõtte on seisuga 31.12.2021 materiaalseid ja immateriaalseid põhivarasid kokku summas 60 922 818 eurot (60 282 452 eurot seisuga 31.12.2020).

Ettevõtte materiaalse ja immateriaalse põhivara kasuliku eluea määramisel lähtutakse kasutusele võetud põhivara iseloomust, selle valmistamiseks kasutatud tehnilistest lahendustest ja ettevõtte senisest kogemusest analoogse põhivara kasutamisel. Põhivara kasulik eluiga määratakse juhtkonna hinnanguna ettevõtte poolt soetatud või olemasoleva vara tegeliku kasutamisperioodi kohta. Põhiline osa 2021. aasta investeeringutest jääb varagruppi kasuliku elueaga 5 kuni 50 aastat, rekonstrueeritud ja ehitatud rajatised seejuures kasuliku elueaga 25-50 aastat. Põhivaradega seotud amortisatsioonikulud on jätkuvalt suurimaks spetsiifiliseks kulugrupiks AS Saarte Liinid majandustegevuses.

Seisuga 31.12.2021 oli AS Saarte Liinid materiaalse põhivara jääkväärtus 60 718 275 eurot ja majandusaasta amortisatsioonikulu 3 267 489 eurot, seisuga 31.12.2020 olid vastavad näitajad 60 220 912 eurot ja 3 265 118 eurot. Põhivara olemasolu, tehnilist seisukorda ja kasulikkust eluiga kontrollitakse igal majandusaastal vähemalt üks kord aastainventuuri käigus. Materiaalsele ja immateriaalsele põhivarale määratud kasuliku eluea määrasid hindab inventuurikomisjon ning teeb põhjendatud vajadusel juhatusele ettepanekuid nende muutmiseks.

Kasulikkust eluiga 2021. aastal ei korrigeeritud. Kui AS Saarte Liinid põhivara amortisatsioonimäärasid vähendada 10% võrra, väheneks aasta amortisatsioonikulu ning suureneks puhaskasum 326 749 euro võrra, võrreldaval 2020. aastal toonuks samalaadne muudatus kaasa amortisatsioonikulu vähenemise ning puhaskasumi suurenemise 326 512 euro võrra.

Materiaalse põhivara kaetava väärtuse testid

AS Saarte Liinid materiaalse põhivara väärtuse hindamisel kaalutakse vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Juhul, kui nimetatud asjaolud esinevad, hinnatakse konkreetse vara või raha genereeriva üksuse kaetavat väärtust ja võrreldakse seda ettevõtte finantsseisundi aruandes kajastatud vara maksumusega. Vara kaetavaks väärtuseks loetakse ühte alljärgnevast, olenevalt sellest, kumb on kõrgem:

- vara õiglast väärtust, millest on maha arvatud müügikulud;
- vara kasutusväärtust.

Kui põhivara õiglast väärtust ei saa usaldusväärselt kindlaks määrata, siis koostatakse tulevaste rahavoogude mudel leidmaks vara kasutusväärtust. Mõlemal juhul eeldavad vara väärtuse kalkulasioonid hinnangute kasutamist, mis põhinevad üldise majanduskeskkonna prognoosidel, konkreetsetel turusuundadel, projektipõhistel kauba- ja/või reisijate voogudel ning müüdavate teenuste hinnatasemel. Kui kasutatud hinnangud tulevikus muutuvad, siis kajastatakse täiendav väärtuse langus või tühistatakse eelnevalt kajastatud väärtuse langus kas osaliselt või täielikult.

AS Saarte Liinid finantsaruannetes on materiaalse põhivarana kajastatud erinevad sadamarajatised, sh lainemurdjad, kaid, teed ja platsid, sadamate tehnilised seadmed, kuid samuti sadamate territoorium. Määrav osa äriühingu põhivarast ehitatud ja soetatud avaliku huvi teenuste osutamise tagamiseks (parv- ja liinilaevaliikluse kindlustamine Eesti asustatud saartega) ja seejuures võib osade rajatiste kasulik eluiga olla kuni 50 aastat ja maal lõputu ning selliste varade väärtuse hindamiseks tuleks koostada väga pikaajalised prognoosid. AS Saarte Liinid juhatuse hinnangul ei ole võimalik ettevõtte tegevuse piiramise ühegi sadama arvelt. Seetõttu on äriühingu väikseim eristatav raha genereerimise üksus 18 sadamat, töölaev Panda ja ujusüvendaja Watermaster kokku, ehk AS Saarte Liinid tervikuna.

(Lisa 2 järg)

Lähtudes 2021. aasta majandusaastal ettevõtte juhtkonnale teada olnud infost, võib väita, et sisuliselt on tegemist turumõjudest sõltumatute investeeringutega, kuna potentsiaalsed konkurendid antud tegevusvaldkonnas ja –piirkonnas puuduvad. Äriühingu põhiliste koostööpartneritega sõlmitud sadamateenuste müügikokkulepped on pikaajalised ja risk käibemahtude languse osas piisaval määral maandatud. Seega on materiaalse põhivara majandustingimustest tulenev väärtuse languse risk ebaoluline ning juhatuse hinnangul ei ole materiaalse põhivara väärtuse testimine 2021. aasta majandusaasta aruande koosseisus vajalik.

Hinnang materiaalse põhivara kasutusotstarbe kohta

AS Saarte Liinid kasutab teatud sadamahooneid osaliselt materiaalse põhivara ning osaliselt kinnisvarainvesteeringuna. Ettevõtte hindab nende objektide puhul proportsiooni, millises ulatuses kasutatakse objekti kui materiaalsel põhivara ning mis ulatuses kinnisvarainvesteeringuna.

Kuna aruandeperioodil ja sellele eelnevatel perioodidel välja renditud kinnisvaraobjektid ei ole eraldi võrandatavad ja enda majandustegevuses kasutatav osa on oluline, kajastab ettevõtte selliseid objekte 31.12.2021 ja 31.12.2020 seisuga materiaalse põhivarana.

Riskide juhtimine

Arvestades AS Saarte Liinid põhitegevusega seotud investeeringute suurt osakaalu, mida rahastatakse nii omavahendite, sihtfinantseeritud vahendite kui ka laenude arvelt, kaasnevad olulised riskid eelkõige finantseerimistegevusest jagunedes järgmistesse äriühingu jaoks olulistesse gruppidesse: tururiskid (sealhulgas ka rahavoogude intressirisk), krediidirisk ja likviidsusrisk.

AS Saarte Liinid juhatuse aktsepteerib üldise seisukohana finantsturu pikaajalist prognoosimatust ja üritab vähendada võimalikke sellest tulenevaid ebasoodsaid mõjusid äriühingu finantstegevusele. Samas on ettevõttel riigile kuuluva äriühinguna kohustus jälgida riigihangete seadustest tulenevaid nõudeid ka finantseerimistegevuses ja finantsinstrumentide kasutamisel. Kuna äriühingu poolt kasutatud sihtfinantseeringute maht on väga suur, siis on juhtkonna poolt valitud konservatiivne lähenemine vabaturu tuletis- ja finantsinstrumentidele ja neid sisuliselt ei kasutata.

Tururiskid**a) Valuutarisk**

Valuutarisk on risk, et finantsinstrumentide õiglase väärtus või rahavood kõiguvad tulevikus valuutavahetuskursi muutuste tõttu. AS Saarte Liinid valuutariski vältimise põhiinstrumendiks on majandustegevuse põhinemine euro, kui alusvaluuta. Seda lihtsustab ettevõtte sihtturgude paiknemine eurosoonis. Äriühingul puuduvad kohustused ja nõuded muudes valuutades. Kõik olemasolevad pikaajalised nõuded ja võlakohustused on noteeritud eurodes, mistõttu käsitletakse neid valuutariski vabadena. 2021. aastal toimusid kõik ettevõtte maksed ja laekumised eurodes. Võrreldaval 2020. aastal toimusid kõik ettevõtte maksed ja laekumised samuti eurodes, millele tuginedes võib kinnitada, et AS Saarte Liinid ei ole valuutariskile avatud.

b) Hinnarisk

Vastavalt eelpool kirjeldatud põhimõtetele ei oma AS Saarte Liinid investeeringuid omakapitali instrumentidesse ning seega ei olda avatud finantsinstrumentidest tulenevale turuhinnariskile.

(Lisa 2 järg)**c) Intressimäära risk**

AS Saarte Liinid intressimäära risk tuleneb ettevõtte investeringute kaasrahastamiseks võetud pikaajalistest võlakohustustest ja arvelduslaenu kasutamisest rahavoogude juhtimisel, tähtajalised deposiidid äriühingul puuduvad. AS Saarte Liinidel oli 2021. aasta lõpu seisuga kaks kehtivat pikaajalist laenulepingut, mis on kõik sõlmitud avatud hankemenetluse tulemustel. Laenulepingute intressimäärad on seotud ujuva baasintressimääraga (6 kuu EURIBOR), mis muudab äriühingu avatuks intressimäära riskile.

Ettevõttel on põhimõtteline võimalus kasutada lühiajalisi finantsinstrumente (näiteks intressimäära *ujuvast-fikseerituks* vahetustehinguid) intressimäära riskide maandamiseks, kuid senistel hangetel saavutatud intressimarginaalide ja kehtivad baasintressimääradega puudub vastav vajadus. Seisuga 31.12.2021 on ettevõtte lühi- ja pikaajalistest laenu- või liisingkohustustest ujuva intressimääraga seotud 100,0% (seisuga 31.12.2020 oli see samuti 100,0%). Intressiriskile avatud võlakohustuste osakaal oli kõigist kohustustest seisuga 31.12.2021 9% (seisuga 31.12.2020 10,3%).

Intressimäära riski hindamiseks kasutatakse tundlikkusanalüüsi, mis kirjeldab intressimäära riski mõju ettevõtte puhaskasumile turuga seotud intressimäära hinnangulise kõikumise kaudu. Arvestades majandusaasta keskmist intressimäära ja selle kujunemist (6 kuu EURIBOR -0,539% aastas keskmiselt) oli ujuva intressimäära osatähtsus ettevõtte lepingute keskmises intressimääras 0,0% ja sellest sõltuv aastane intresside kulu on seisuga 31.12.2021 kokku 0 eurot. Võrreldaval perioodil 2020. aastal oli ujuva intressimäära (6 kuu EURIBOR keskmiselt -0,526% aastas) osatähtsus ettevõtte lepingute keskmises intressimääras samuti 0,0% ehk sellest sõltuv aastane intresside kulu on seisuga 31.12.2020 kokku 0 eurot. Kasutades majandusaastal tundlikkusanalüüsis turuintressimäära kõikumise hinnanguna 100 baaspunkti ehk 1 protsendipunkti võrra kõrgem/madalam, oleks äriühingu majandusaasta puhaskasum seisuga 31.12.2021 olnud arvestuslikult 12 861 eurot väiksem/suurem. Juhul, kui turuintressimäär oleks ka võrdlusaastal muutunud 100 baaspunkti, oleks äriühingu majandusaasta puhaskasum seisuga 31.12.2020 olnud arvestuslikult 38 583 eurot väiksem/suurem.

Baasintresside tase on jätkuvalt negatiivne ja põhinedes asjakohastele majandusprognosidele püsib samal tasemel ka lähiaastatel. Arvestades seda, et intressikulud moodustasid AS Saarte Liinid aruandeaastal kuludest 0,6% on intressimäärade riski mõju ettevõttele minimaalne.

Krediidirisk

Krediidirisk on oht, et ettevõtte vastaspool ei täida finantsühetest või kliendilepingutest tulenevaid kohustusi tuues rikkumisega kaasa võimaliku finantskahju. AS Saarte Liinid krediidirisk tuleneb põhiosas nõuetest ostjate vastu ja rahastamisotsustega eraldatud, kuid ettevõttele veel välja maksmata sihtfinantseeritud vahenditest. Krediidiriski maandamiseks viiakse enne suuremahuliste lepingute sõlmimist läbi kliendi taustauuring. Klientidega, kes kavandavad ettevõtte poolt pakutavate teenuste suuremahulist ja/või pikaajalist kasutamist, sõlmitakse kahepoolsed lepingud. Lepingutega täpsustatakse poolte kohustused ja maksekäitumise põhinõuded, samuti võimalikud sanktsioonid.

Ülejäänud meetodid klientide krediidiriski juhtimiseks seisnevad nende igapäevase maksekäitumise jälgimises ja meetmete operatiivses rakendamises põhjendatud vajadusel. Klientidega seotud krediidiriski vähendamiseks on kasutatud avansiliste maksete nõuet klientidele, kelle maksevõimes on põhjust kahelda. Aastalõpu seisuga kantakse ebatõenäoliselt laekuvad nõuded lootusetuteks. Lootusetult laekuvad arved kantakse bilansist välja nõukogu otsusega peale juhatuse vastava hinnangu saamist. Finantsvarade krediitkvaliteedist 2021. aastal annab täpsema ülevaate käesoleva aruande lisa 4.

(Lisa 2 järg)

Oodatava krediidikahjumi mõõtmiseks rühmitatakse nõuded ostjatele lähtudes krediidiriski ühistest tunnustest ning aegumise perioodist. Oodatavad krediidikahjumi määrad põhinevad viimase 36 kuu kuni 31. detsember 2021 või vastavalt kuni 1. jaanuar 2021 maksedistsipliinil ning vastavatel perioodidel esinenud ajaloolistel krediidikahjumitel. Ajaloolisi kahjumeid korrigeeritakse põhjendatud vajadusel jooksva ning tulevikuinformatsiooni põhjal, mis puudutab makromajanduslikke faktoreid ning ostjate võimet nõuete tasumiseks. Ettevõtte hinnangul on siinkohal kõige relevantsemateks näitajateks SKP ja töötuse määr nendes riikides, kus toimub kaupade ja teenuste müük. Lähtudes oodatavatest antud näitajate muutusest korrigeeritakse vajadusel vastavalt ka ajaloolisi kahjumäärasid.

Kuigi raha ja raha ekvivalendid kuuluvad samuti IFRS 9 oodatava krediidikahjumi mudeli alla, siis tuvastatud väärtuse langus oli ebaoluline 1. jaanuari 2021 ja 31. detsembri 2021 seisuga.

Äriühingu jaoks oluline krediidirisk on nõuded ostjate vastu. Seisuga 31.12.2021 oli ettevõtte finantsseisundi aruandes krediidiriskile avatud nõudeid kokku summas 779 683 eurot ja võrreldava, 31.12.2020 seisuga, 362 172 eurot.

Juhtkonna poolt aruandeaastal võla sissenõudmiseks teostatud toimingud lõppesid peale AS Saarte Liinid poolt algatatud pankrotiprotsessi õiguslikkuse selgitamist Riigikohtus. 07.01.2021 tegi Harju Maakohus AS Saarte Liinid avalduse alusel otsuse OÜ Väinamere Liinid pankrotihalduri määramiseks ja pankrotimenetluse algatamiseks. Viidatud otsuste tulemusel tegi võlgnik käesoleva aasta alguses ettepaneku võlavaidluse kompromisslahenduseks, millega AS Saarte Liinid juhtkond nõustus.

Poolte notariaalselt sõlmitud kokkuleppel müüdi põhiosa nõudest kogusummas 250 000 eurot Väinamere Liinid OÜ omanikettevõttele AS Holostovi Kinnisvarahaldus. Tehingu tulemusel võttis nõude ostja kohustuse tasuda see hiljemalt 31.12.2021. Seepärast kajastatakse see majandusaasta aruandes lühiajaliste nõuete kirjel. Nõudest 89 394 eurot tunnistati lootusetult laekuvaks ning kanti bilansist välja seisuga 31.12.2020. Aktsiaseltsilt Holostovi Kinnisvarahaldus laekus nõue täies mahus 20.01.2022.

Ettevõttele veel välja maksmata sihtfinantseeritud vahendeid seisuga 31.12.2021 oli summas 79 126 eurot, samas kui võrreldava, 31.12.2020 seisuga oli neid 988 241 eurot. Aruandeaastal on tegemist madala krediidiriskiga nõudega, kuna see on kaetud Interreg Europe eraldatud vahendite rahastamisotsusega.

(Lisa 2 järg)**Likviidsusrisk**

AS Saarte Liinid likviidsusrisk on seotud eelkõige lühiajaliste nõuete ja võlgadega. Ettevõtte eesmärgiks on tasakaalu säilitamine rahastamisallikate iseloomu, tähtaja, piisavuse ja paindlikkuse vahel. AS Saarte Liinid finantsvarad koosnevad nõuetest ostjate vastu ning laekumata sihtfinantseerimisest, vastavate kirjete olulisi muutusi aruandeaastal kirjeldati krediidiriski käsitlevas lõigus. Pikaajalisi finantsvarasid, investeeringuid ja väärtpapereid äriühing ei oma.

eurodes		
Lühiajalised nõuded ja ettemaksud	31.12.2021	31.12.2020
Tagasimaksud järgmise 12 kuu jooksul	1 193 473	1 677 301
KOKKU	1 193 473	1 677 301

eurodes					
Diskonteerimata rahavood ¹					
Finantskohustused maksetähtaegade lõikes 31.12.2021	Saldo²	Järgmise 12 kuu jooksul	2-5 aasta jooksul	Enam kui 5 aasta jooksul	Kokku
Võlad tarnijatele, töövõtjatele, maksuvõlad	1 252 995	1 252 995	0	0	1 252 995
Laenukohustused	3 383 993	797 800	2 468 721	117 472	3 383 993
KOKKU	4 636 989	2 050 795	2 468 721	117 472	4 636 989
Diskonteerimata rahavood ¹					
Finantskohustused maksetähtaegade lõikes 31.12.2020	Saldo²	Järgmise 12 kuu jooksul	2-5 aasta jooksul	Enam kui 5 aasta jooksul	Kokku
Võlad tarnijatele, töövõtjatele, maksuvõlad	1 702 144	1 702 144	0	0	1 702 144
Laenukohustused	4 232 886	848 892	2 916 797	467 197	4 232 886
KOKKU	5 935 029	2 551 036	2 916 797	467 197	5 935 029

¹ Intressikulud on prognoositud kasutades vastaval bilansipäeval kehtinud intressimäärasid.

² Finantskohustused korrigeeritud soetusmaksumuses.

AS Saarte Liinid võlad ja ettemaksud on tagasimakse tähtaegadega kuni 12 kuud, põhiosa võlgadest on seotud arvestatud tööjõukuludega ja jooksva majandustegevusega. Oma tegevuse rahastamiseks kasutab ettevõtte arvelduslaene, kapitalirenti ja pikaajalisi pangalaene. Ettevõtte põhimõtete kohaselt ei tohiks sõlmitud diskonteerimata laenukohustuste tagasimaksete lõpptähtajast rohkem kui 35% saabuda järgmise 12 kuu jooksul.

2021. aasta lõpus moodustasid järgneva 12 kuu jooksul saabuvad diskonteerimata laenukohustuste tähtajad 44,3% koguvõlgnevusest, 2-5 aasta jooksul saabuvad tähtajad 53,2% ja enam kui 5 aasta pärast saabuvad tähtajad 2,5%. Lühiajalise koguvõlgnevuse kõrge määr on põhiliselt seotud Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondist sihtfinantseeritud projektidega seotud ostuarvete kajastamisest aasta lõpu seisuga. AS Saarte Liinid juhtkonna hinnangul on saavutatud likviidsusriskide parem jaotumine järgnevatele perioodidele läbi võrdsete laenude lühiajaliste tagasimaksete, arvesse võtmata arvelduskrediidi lühiajalist jääki.

(Lisa 2 järg)

Võrdlusperioodi, 2020. majandusaasta lõpuks olid võlakohustused restruktureeritud nii, et 12 kuu jooksul saabuvad tähtajad moodustavad 43,0% koguvõlgnevusest, 2-5 aasta jooksul saabuvad tähtajad 49,2% ja enam kui 5 aasta pärast saabuvad tähtajad 7,9% diskonteerimata koguvõlgnevusest.

Tulenevalt lühiajaliste nõuete ja kohustuste vahekorra oli AS Saarte Liinid majandusaasta käibekapital kokku summas 1169 tuhat eurot. AS Saarte Liinid juhatas rakendab vajadusel äriühingu likviidsusriski maandamise tagamiseks lühiajalisi laenukohte arvelduskrediidina.

31. detsember 2021. seisuga oli SEB Panga arvelduskrediiti kasutatud kokku 0 euro ulatuses (vt aruande lisa 10), mis tulenes AS Saarte Liinid aktisakapitali emiteerimise laekumisest 2020. aasta lõpul.

Äriühingu majandustegevus liinilaevade teenindamisel on kavandatud kasumlikuna ning korrektsed lepingupartnerid tagasid ka käibevahendite kasvu. Juhatuse hinnangul löid positiivne käibekapital ja paranenud likviidsusnäitajad 2021. aastal ettevõttele soodsa fooni kõigi võetud kohustuste täitmiseks.

Kapitali juhtimine ja finantsvõimendus

AS Saarte Liinid kapitali juhtimisel on seatud eesmärgiks ettevõtte krediitvõimekuse püsimine piisaval tasemel, et vajadusel kaasata võörkapitali investeerimistegevuse rahastamiseks. Äriühingu omakapital koosneb emiteeritud aktsiakapitalist, kohustuslikust reservkapitalist ja jaotamata kasumist. Ettevõtte kapitaliseeritust jälgitakse võlakohustuste ja omakapitali suhtarvude abil ning hinnates neid võrdluses ettevõtte investeerimis- ja finantseerimisvajadusega.

eurodes		
Finantsvõimendus	31.12.2021	31.12.2020
Laenukohustised (lisa 10) ¹	3 383 993	4 232 886
Varad kokku	64 142 641	65 174 171
Võlakordaja	5,3%	6,5%
Omakapital kokku	24 350 905	22 960 220
Kohustiste ja omakapitali suhe	13,9%	18,4%

¹ Intressi kandvad võlad

Võlakordaja = laenukohustised/varad kokku

Kohustiste ja omakapitali suhe = kohustised/omakapital kokku

AS Saarte Liinid laenukohustuste suhe varadesse ehk võlakordaja oli 31.12.2021 seisuga 5,3% ning kohustuste ja omakapitali suhe 13,9%. Võrreldes 2020. aastaga vähenes võlakordaja 1,2 protsendipunkti võrra, seejuures vähenes ka äriühingu kohustuste ja omakapitali suhe 4,5% võrra.

Finantsvõimenduse näitajate vähenemine võrreldes eelneva aastaga on seotud nii omavahendite arvelt tehtud investeringute kapitaliseerimisega, kui ka täiendava aktsiakapitali panustamisega ainuaktsionäri poolt. Võõrvahendite osakaalu vähendamine on osaliselt seotud ka AS Saarte Liinid uue arengukava ettevalmistamisega perioodiks 2021-2027. Kuna seni on selgusetu, millises mahus õnnestub lähiaastate investeringuteks kaasata sihtfinantseeritud vahendeid, siis peab juhtkond

(Lisa 2 järg)

otstarbekaks ettevõtte potentsiaalse laenuvõime maksimaalset suurendamist investeerimisvõimekuse tagamiseks.

Õiglane väärtus

Ettevõtte hinnangul ei erine bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade (lisa 4) ja –kohustuste (lisa 8 ja 9) bilansilised väärtused seisuga 31. detsember 2021 ja 31. detsember 2020 oluliselt nende õiglasest väärtusest.

Ettevõtte laenukohustused kannavad peamiselt ujuvat intressimäära, mis muutub vastavalt turu intressimäära kõikumistele. Juhtkonna hinnangul vastavad ettevõtte võlakohustuste intressimäärad turutingimustele. Sellest tulenevalt hindab juhatuse, et pikaajaliste kohustuste õiglane väärtus ei erine oluliselt nende bilansilisest väärtusest. Muud finantsvarad ja -kohustused (nt nõuded ostjatele, võlad hankijatele) on lühiajalised, mistõttu juhtkonna hinnangul nende bilansiline väärtus on lähedane nende õiglasele väärtusele.

Pikaajaliste finantskohustuse õiglane väärtus määratakse diskonteeritud tuleviku lepinguliste rahavoogude baasil kasutades turu intressimäära, mis on ettevõttele kättesaadav sarnaste finantsinstrumentide kasutamisel. See vastab finantsinstrumentide tasemele 3, mille puhul ümberhindluseks kasutatavad hindamismeetodid põhinevad mittejälgitavatel sisenditel.

Lisa 3 Uute ja muudetud rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite (IFRS) kasutuselevõtt

Käesoleva aruande koostamisel rakendatud arvestuspõhimõtted on samad, mida AS Saarte Liinid kasutas 31. detsembril 2020 lõppenud majandusaasta aruandes. Uutel standarditel, standardite muudatustel ja tõlgendustel, mis pole veel jõustunud, ei ole eeldatavasti olulist mõju ettevõtte raamatupidamise aruandele.

Lisa 4 Nõuded ja ettemaksed

	eurodes	
Nõuded ja ettemaksed	31.12.2021	31.12.2020
Nõuded ostjate vastu	778 967	362 172
Muud lühiajalised nõuded sh	414 506	1 264 833
<i>Saamata sihtfinantseerimine</i>	<i>79 126</i>	<i>988 241</i>
Nõuded kokku	1 193 473	1 627 005
Ettemaksed sh	0	50 296
<i>Maksude ettemaksed ja tagasinõuded</i>	<i>0</i>	<i>50 296</i>
Ettemaksed kokku	0	50 296

EL Ühtekuuluvusfondilt jäi aruandeaastal esitatud taotluste alusel saamata äriühingule eraldatud vahendeid põhivara sihtfinantseerimiseks 79 126 eurot (2020. aastal 975 106 eurot). EL Regionaalfondilt jäi aruandeaastal esitatud taotluste alusel saamata äriühingule eraldatud vahendeid põhivara sihtfinantseerimiseks 0 eurot (2020. aastal jäi taotluste alusel äriühingule eraldatud sihtfinantseeritud vahendeid saamata 13 135 eurot). Maksude ettemaksete ja tagasinõuete kajastub käibemaksu ettemaks seisuga 31.12.2021 summas 0 eurot (31.12.2020. aastal 50 296 eurot). AS Saarte Liinid tähtaja ületanud nõuded, mis ei ole kuluks kantud, moodustasid 31.12.2021 seisuga kokku 46 304 eurot (2020. aastal 43 627 eurot). Üle tähtaja nõuete krediidiriski hinnang on toodud lisas 2.

Muude nõuete all on kajastatud AS Matsalu Veevärk Virtsu puhastusseadmete kasutamise eest tehtud ettemaks summas 13 750 eurot (2020. aastal 16 750 eurot). Väinamere Liinid OÜ nõue, mis oli üleantud aktsiaseltsile Holostovi Kinnisvarahaldus, moodustas 31.12.2021 seisuga 250 000 eurot (31.12.2020 a 250 000 eurot). Papissaare elektriliitumine moodustab seisuga 31.12.2021 muudest nõuetest 10 230 eurot (31.12.2020 0 eurot). Vikati elektriliitumine moodustab 31.12.2021 seisuga muudest nõuetest 39 157 eurot (31.12.2020 0 eurot).

Lisa 5 Varud

	eurodes	
Varud	31.12.2021	31.12.2020
Tooraine ja materjal	47 206	25 046
Varud kokku	47 206	25 046

Tooraine ja materjalina on ettevõtte sadamates arvele võetud IT-varud, absorptsioonipoom, veesõiduki varuosad ja vedelkütus veesõidukitele. Nii 2021. aastal kui ka 2020. aastal varude allahindlusi ei tehtud, varud võeti arvele vastavalt soetustele ja kanti kuluks vastavalt nende tegelikule kasutamisele.

Lisa 6 Materiaalne põhivara

							eurodes
Materiaalne põhivara	Lisa	Maa	Ehitised ja rajatised	Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	Lõpetamata ehitised ja ettemaksed	KOKKU
Soetusmaksumus 31.12.2020		693 048	83 730 877	5 124 723	201 405	4 534 077	94 284 130
Akumuleeritud kulum 31.12.2020		0	31 629 778	2 279 509	153 931	0	34 063 218
Jääkmaksumus 31.12.2020		693 048	52 101 098	2 845 214	47 474	4 534 077	60 220 912
Ostud		40 000	346 587	198 390	0	3 188 310	3 773 287
Müük		0	0	0	0	0	0
Mahakandmine		0	0	0	0	0	0
Reklassifitseerimine		0	5 215 907	152 572	0	-5 368 480	0
Reklassifitseerimine IFRS 16		0	0	0	0	8 436	8 436
Amortisatsioon ja allahindlus	16	0	-2 948 465	-310 852	-8 172	0	-3 267 489
Soetusmaksumus 31.12.2021		733 048	89 293 371	5 475 685	201 405	2 353 909	98 057 418
Akumuleeritud kulum 31.12.2021		0	34 578 244	2 590 361	162 103	8 436	37 339 144
Jääkmaksumus 31.12.2021		733 048	54 715 127	2 885 324	39 303	2 345 473	60 718 275

Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondist eraldati aruandeaastal välisabi 590 690 eurot, millest laekus 511 564 eurot, nõudena kajastatakse 79 126 eurot. Seda sihtfinantseerimist kasutati Papissaare sadama rekonstrueerimiseks ning Kihnu sadama kaide rekonstrueerimiseks. Ettevõtluse Arendamise SA eraldati aruandeaastal 200 000 eurot, mida kasutati Sviby sadama rekonstrueerimiseks.

100% amortiseerunud põhivara, mis on seisuga 31.12.2021 endiselt kasutuses, on finantsseisundi aruandes kajastatud kokku soetusmaksumuses 3 861 221 eurot. Aruandeaastal ei müüdnud ega kantud maha materiaalsel põhivara

(Lisa 6 järg)

Eelmise aruande aastal toimunud tehingud materiaalse põhivaraga

eurodes							
Materiaalne põhivara	Lisa	Maa	Ehitised	Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	Lõpetamata ehitised ja ettemaksed	KOKKU
Soetusmaksumus 31.12.2019		652 048	79 930 868	5 549 237	197 904	3 810 365	90 140 423
Akumuleeritud kulum 31.12.2019		0	28 892 890	2 428 111	145 817	0	31 466 818
Jääkmaksumus 31.12.2019		652 048	51 037 978	3 121 126	52 087	3 810 365	58 673 605
Ostud		41 000	247 647	14 570	3 501	4 416 356	4 723 074
Müük		0	0	-507 681	0	0	-507 681
Mahakandmine		0	-146 191	-6 955	0	0	-153 145
Reklassifitseerimine		0	3 698 552	0	0	-3 701 920	-3 368
Reklassifitseerimine IFRS 16		0	0	75 552	0	9 276	84 828
Amortisatsiooni mahakandmine		0	146 191	507 591	0	0	653 782
Amortisatsioon ja allahindlus	16	0	-2 883 079	-358 989	-8 114	0	-3 250 182
Soetusmaksumus 31.12.2020		693 048	83 730 877	5 124 723	201 405	4 534 077	94 284 130
Akumuleeritud kulum 31.12.2020		0	31 629 778	2 279 509	153 931	0	34 063 218
Jääkmaksumus 31.12.2020		693 048	52 101 098	2 845 214	47 474	4 534 077	60 220 912

Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondist eraldati 2020. aruandeaastal välisabi 3 368 562 eurot, millest laekus 2 393 456 eurot, nõudena kajastatakse 975 106 eurot. Seda sihtfinantseerimist kasutati Naissaare sadama, Papissaare sadama ja Vikati sadama rekonstrueerimiseks ning Heltermaa sadama, Rohuküla sadama ja Kihnu sadama kaide rekonstrueerimiseks. Ettevõtluse Arendamise SA eraldati aruandeaastal 200 000 eurot, mida kasutati Triigi sadama rekonstrueerimiseks. Euroopa Regionaalfondist laekus aruande perioodil 185 185 eurot.

100% amortiseerunud põhivara, mis on seisuga 31.12.2020 endiselt kasutuses, on finantsseisundi aruandes kajastatud kokku soetusmaksumuses 2 585 192 eurot. Aruandeaastal on müüdnud ja maha kantud materiaalne põhivara kokku soetusmaksumuses 653 872 eurot ja akumuleeritud kulumit summas 646 827 eurot.

2020. aruandeaastal müüdi põhivara 60 000 euro väärtuses, kasum põhivara müügist oli 52 955 eurot.

Lisa 7 Immateriaalne põhivara

eurodes

Immateriaalne põhivara	Arengu- väljaminekud	Tarkvara	Ettemaks immateriaalse põhivara eest	KOKKU
Jääkmaksumus 31.12.2019	20 784	0	4 255	25 039
Ostud	0	0	53 667	53 667
Amortisatsioon ja allahindlused	-17 167	0	0	-17 167
Soetusmaksumus 31.12.2020	90 320	0	57 922	148 243
Akumuleeritud kulum 31.12.2020	-86 704	0	0	-86 704
Jääkmaksumus 31.12.2020	3 617	0	57 922	61 539
Ostud	0	0	139 963	139 963
Ümberqualifitseerimine	31 925	166 309	-189 799	8 435
Amortisatsioon ja allahindlused	-5 395	0	0	-5 395
Soetusmaksumus 31.12.2021	122 246	166 309	8 087	296 642
Akumuleeritud kulum 31.12.2021	-92 098	0	0	-92 098
Jääkmaksumus 31.12.2021	30 147	166 309	8 087	204 543

Lisa 8 Võlad ja ettemaksed

eurodes

Võlad ja ettemaksed	31.12.2021	31.12.2020
Võlad tarnijatele	824 168	1 457 293
<i>sh võlad põhivara eest</i>	<i>445 628</i>	<i>1 350 550</i>
Võlad töötajatele	265 414	242 084
Maksuvõlad	43 820	0
Muud kohustused	144 725	2 767
KOKKU	1 278 127	1 702 144

Lisa 9 Maksuvõlad ja ettemaksed

eurodes

Maksuvõlad ja ettemaksed	Lisa	31.12.2021	31.12.2020
Kinnipeetud tulumaks		36 524	33 304
Sotsiaalmaks		71 466	63 664
Kinnipeetud kogumispensioni makse		2 356	2 704
Ettevõtte tulumaks		4 074	2 527
Töötuskindlustusmakse		3 668	3 541
Käibemaks		-79 535	-157 395
Loodusressursside kasutamise ja saastetasude kohustis		5 267	1 360
KOKKU	8	43 820	-50 296

Potentsiaalsed maksurevisjonist tulenevad kohustused – maksuhaldur ei ole algatanud ega läbi viinud ettevõtte maksurevisjoni ega üksikjuhtumi kontrolli ettevõttes. Maksuhalduril on õigus kontrollida ettevõtte maksuarvestust kuni viie aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ja trahv. Juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata ettevõttele olulise täiendava maksusumma.

Lisa 10 Laenukohustused ja netovõlg

eurodes

Laenukohustused	31.12.2021	Tagasi- maksed 2022. a	Tagasi- maksed 2023- 2032. a	Makse- tähtaeg	Intressimäär
Pangalaen SEB	533 334	426 667	106 667	2023. a	6 kuu Euribor + 1,27%
Pangalaen Luminor	2 500 000	300 000	2 200 000	2026. a	6 kuu Euribor + 1,15%
Arvelduskrediit	0	0	0	30.12.2022. a	6 kuu Euribor + 1,5%
Rendikohustised (lisa 11)	350 660	71 133	279 526	2032. a	6 kuu Euribor + 1,6%
KOKKU	3 383 994	797 800	2 586 193		

eurodes

Laenukohustused	31.12.2020	Tagasi- maksed 2021. a	Tagasi- maksed 2022- 2032. a	Makse- tähtaeg	Intressimäär
Pangalaen SEB	960 001	426 667	533 334	2023. a	6 kuu Euribor + 1,27%
Pangalaen LHV	350 000	350 000	0	2021. a	6 kuu Euribor + 0,52%
Pangalaen Luminor	2 500 000	0	2 500 000	2026. a	6 kuu Euribor + 1,15%
Arvelduskrediit	0	0	0	30.11.2021. a	6 kuu Euribor + 1,5%
Rendikohustised (lisa 11)	422 885	72 226	350 660	2032. a	6 kuu Euribor + 1,6%
KOKKU	4 232 886	848 893	3 383 994		

Kõikide laenukohustuste alusvaluutaks on euro. 2021. aastal lisaks võetud laene ei ole. Samuti ei olnud juurde võetud laene ka 2020. aastal. Aruandeperioodil tasus ettevõtte laenude põhiosa makseid summas 776 667 eurot (2020. aastal tasuti laenude põhiosa makseid 753 333 eurot). Rendikohustisi tasuti 2021. aastal 0 eurot (2020. aastal 12 078 eurot). Aruandeperioodi intressikulu laenudelt ja muudelt intressi kandvatelt võlakohustustelt moodustas 72 226 eurot (2020. aastal 60 423 eurot).

Kasutamata arvelduskrediit oli 2021. aasta lõpus kokku 1 000 000 eurot (2020. aastal oli kasutamata arvelduskrediidi jääk 1 300 000 eurot). Arvelduskrediidi leping on sõlmitud SEB Pangaga ning seda pikendati 06.12.2021 kogulimiidiga 1 000 000 eurot ja lõpptähtajaga 30.12.2022.

AS Saarte Liinid ja laenuandjate vahelistes lepingutes on sätestatud piirangud või eritingimused, mille mittetäitmisel võib laenuandja nõuda ettevõttelt laenu ennetähtaegset tagasimaksmist, sealhulgas:

- piiratud õigused varade võõrandamiseks;
- piiratud õigused täiendavate kohustuste võtmiseks;
- piiratud õigused garantiide ja tagatiste andmiseks;
- piiratud õigused dividendide väljamaksmise ja aktsiakapitali suurendamise otsuste tegemisel.

Nii seisuga 31. detsember 2021 kui ka seisuga 31. detsember 2020 olid ettevõtte tegevus ja toimingud vastavuses laenulepingute tingimustega.

(Lisa 11 järg)**Netovõlg**

eurodes

Netovõlg	31.12.2021	31.12.2020
Raha ja raha ekvivalendid	1 979 144	3 189 373
Laenukohustused tagasimaksetähtajaga kuni 1 aasta	-797 800	-848 893
Laenukohustused tagasimaksetähtajaga üle 1 aasta	-2 586 193	-3 383 994
Netovõlg	-1 404 850	-1 043 514
Raha ja raha ekvivalendid	1 979 144	3 189 373
Ujuva intressimääraga võlakohustused	-3 383 994	-4 232 887
Netovõlg	-1 404 850	-1 043 514

eurodes

Netovõlg	Sularaha ja arveldusarved	Liisingute tagasimaksud kuni 1 a.	Liisingute tagasimaksud üle 1 a.	Laenude tagasimaksud kuni 1 a.	Laenude tagasimaksud üle 1 a.	KOKKU
Netovõlg 01.01.2020	398 370	-13 798	0	-1 629 023	-3 810 001	-5 054 452
Ümberklassifitseerimised	0	-72 226	-350 660	-776 667	776 667	-422 886
Rahavoog	2 791 003	74 074	350 660	753 333	0	3 969 070
Netovõlg 31.12.2020	3 189 373	-11 950	0	-1 652 357	-3 033 334	-1 508 268
Ümberklassifitseerimised	0	-71 133	-279 526	-726 667	726 667	-350 660
Rahavoog	-1 210 229	72 226	279 526	776 667	0	-81 810
Netovõlg 31.12.2021	1 979 144	-10 857	0	-1 602 357	-2 306 667	-1 940 738

Lisa 11 Rendid**Rendikohustised (ettevõtte kui rentnik)**

eurodes			
Rendikohustised	Lisa	2021	2020
Aruande perioodi alguses		422 886	423 926
Võetud rendid		0	75 552
Makstud rendikohustised		-72 226	-76 592
Aruandeperioodi lõpus		350 660	422 886
Tuleviku rendikohustiste miinimummaksed	10	350 660	422 886
sh makseperiood 1 aasta		-71 133	-72 226
sh makseperiood alates 1 aastat		-279 526	-350 660
Rendimaksete nüüdisväärtus		373 820	464 530
Maksetähtaeg		Viimase lepingu lõpp tähtaeg on arvestatud 31.12.2032	Viimase lepingu lõpp tähtaeg on arvestatud 31.12.2032
Intressimäär		Vahemik 1,46%-2,3%	Vahemik 1,46%-2,3%
Alusvaluuta		euro	euro

Kasutusõigusega vara soetusmaksumus transpordivahendite ja hoonete osas IFRS 16 alusel oli seisuga 31.12.2021 540 721 eurot (31.12.2020 seisuga 540 721 eurot) ning jääkmaksumus 356 473 eurot (31.12.2020 seisuga 426 740 eurot).

Maa rendi osas ei saa AS Saarte Liinid objektiivselt hinnata järgmiste perioodide rendikulu, kuna Viimsi vallavalitsusega sõlmitud hoonestusõiguse leping sätestab tasu määramise alusena sadamat aasta jooksul külastanud reisijate arvu, mis näitajana võib aastate lõikes oluliselt varieeruda. AS Saarte Liinid juhatus peab Viimsi vallavalitsusega läbirääkimisi hoonestusõiguse tasu aluse sidumiseks lepinguluse maa pindalaga, mis võimaldaks tulevikus järgmiste perioodide rendikulu objektiivselt hinnata.

Ettevõtte kui rendileandja

eurodes			
Renditulu	Lisa	2021	2020
Hooned, ruumid ja territoorium		173 023	148 837
KOKKU	14	173 023	148 837

Hoonete ja ruumide rendilepingud saab katkestada 3-6 kuulise etteteatamisaja jooksul, millele vastav renditulu moodustab 16 434 eurot (2020. aastal 14 647 eurot).

Rendile antud hoonete, ruumide ja territooriumi soetusmaksumus on 5 209 184 eurot (2020. aastal 4 329 925 eurot) ja jääkmaksumus 3 036 326 eurot (2020. aastal 2 624 218 eurot). Rendile antud hoonete-ruumide jääkmaksumuse osatähtsus ehitiste jääkväärtusest on 31,1%.

Lisa 12 Sihtfinantseerimine

eurodes		
Pikaajalise varadega sihtfinantseerimisega seotud kohustuste perioodi alguse seisuga	2021	2020
EL Ühtekuuluvusfond	25 944 485	24 097 391
EL Regionaalfond	4 571 344	4 743 878
Kodumaine sihtfinantseerimine (riigieelarve ja omavalitsuste vahendid)	5 125 415	5 126 844
Keskonnainvesteeringute Keskus SA	133 205	146 801
Ettevõtluse Arendamise SA	504 473	327 216
KOKKU	36 278 922	34 442 130
Sihtfinantseeringute liikumised aruandeperioodil kokku	790 690	3 753 747
Perioodi jooksul saamata põhivara sihtfinantseerimine		
sh Euroopa Ühtekuuluvusfondist	79 126	975 106
Perioodi jooksul saadud põhivara sihtfinantseerimine		
EL Ühtekuuluvusfond	511 564	2 393 456
EL Regionaalfond	0	185 185
Ettevõtluse Arendamise SA	200 000	200 000
Sihtfinantseerimisega seotud kohustuste arvestamine tulusse		
EL Ühtekuuluvusfond	-1 541 574	-1 521 468
EL Regionaalfond	-346 272	-357 719
Kodumaine sihtfinantseerimine (riigieelarve ja omavalitsuste vahendid)	-4 228	-1 429
Keskonnainvesteeringute Keskus SA	-13 596	-13 596
Ettevõtluse Arendamise SA	-34 327	-22 743
Pikaajalised varade sihtfinantseerimise muutused kokku	-1 939 997	-1 916 955
Pikaajalise varadega sihtfinantseerimisega seotud kohustuste perioodi lõpu seisuga		
EL Ühtekuuluvusfond	24 993 601	25 944 485
EL Regionaalfond	4 225 072	4 571 344
Kodumaine sihtfinantseerimine (riigieelarve ja omavalitsuste vahendid)	5 121 187	5 125 415
Keskonnainvesteeringute Keskus SA	119 609	133 205
Ettevõtluse Arendamise SA	670 146	504 473
KOKKU	35 129 615	36 278 922

Ettemaksuna on kajastatud sihtfinantseerimisi järgmistelt rahastajatelt: EL Ühtekuuluvusfond 2021. a 0 eurot (2020. a 3 368 562 eurot), EL Regionaalfond 2021. a 0 eurot (2020. a 185 185 eurot). Objektide lõpetamisel vähendatakse ettemaksu ning võetakse sihtfinantseerimine arve põhivarana.

eurodes		
Perioodi jooksul saadud tegevuskulude sihtfinantseerimine	2021	2020
Välisabi tegevuskuludeks	13 914	0
Kodumaine abi tegevuskuludeks	354	581
KOKKU	14 268	581

eurodes		
Perioodi jooksul laekunud eelmiste perioodide tegevuskulude sihtfinantseerimine	2021	2020
Välisabi tegevuskuludeks	13 135	1 029
KOKKU	13 135	1 029

Lisa 13 Omakapital

Aktiiaselts Saarte Liinid on äriühing, mille kõik aktsiad kuuluvad riigile. Otsused aktsiakapitali suurendamise või vähendamise ning dividendide jaotamise osas teeb Eesti Vabariik, keda ettevõtte üldkoosolekul omanikuna esindab majandus- ja taristuminister. AS Saarte Liinid põhikirja kohaselt on ettevõtte miinimumkapital 4 793 400 eurot ning maksimumkapital 19 173 600 eurot. Seisuga 31.12.2021 koosnes AS Saarte Liinid aktsiakapital 66 485 aktsiast nimiväärtusega 100 eurot kokku summas 6 648 500 eurot. Omakapitali koosseisus oleva reservi osas vt. Lisa 1 punkt "I".

Ainuaktsionäri otsusega (23.12.2020 nr 1.1-5/20-066) otsustati muuta aktsiate nimiväärtust 100 euro pealt 1 euro peale ning aktsiakapitali suurendada rahalise sissemaksega 3 000 000 euro võrra. Detsembris tasus ainuaktsionär AS-i Saarte Liinid aktsiakapitali suurendamiseks rahalise sissemakse summa ära. 26.03.2021 esitati avaldus uute aktsiate registreerimiseks ning aktsiate nimiväärtuse muutmiseks äriregistrile. Äriregistri poolt kinnitati emiteeritud aktsiad seisuga 21.04.2021. Ettemakstud aktsiareservis kajastatud summa klassifitseeriti ümber reale „Aktsiakapital“, kui emiteeritud aktsiad olid registreeritud äriregistri poolt.

Seoses suuremahuliste sihtfinantseeritud investeeringute teostamisega ei kuulu AS Saarte Liinid omaniku otsuse alusel dividendimaksjate hulka. Maksimaalselt võimalike dividendide suurus ning dividendide maksmisega kaasneva tulumaksukohustuse suurus on toodud alljärgnevas tabelis:

eurodes		
Omakapital	31.12.2021	31.12.2020
Jaotamata kasum	13 996 833	12 646 817
Kohustuslikku reservkapitali	69 534	40 670
Dividendimaksuga kaasnev tulumaksukulu	2 785 460	2 521 229
Võimalik maksta netodividendidena	11 141 839	10 084 917

Lisa 14 Müügitulu

eurodes			
Jaotumine tegevusalade järgi	Lisa	2021	2020
EMTAK 52221 Sadamate töö ja veeteede kasutamisega seotud tegevused		7 788 169	6 839 467
EMTAK 68201 Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus	11	173 023	148 837
KOKKU		7 961 192	6 988 305

(Lisa 14 järg)**Eurodes**

2021		2020	
Eesti	6 878 572	Eesti	6 011 011
Saksamaa	167 320	Saksamaa	215 377
Rootsi	118 882	Rootsi	200 720
Soome	324 593	Soome	200 479
Holland	203 461	Holland	178 705
Taani	182 787	Taani	138 972
Poola	31 228	Poola	28 673
Norra	5 964	Norra	3 581
Muud riigid	48 385	Muud riigid	10 786
KOKKU	7 961 192		6 988 305

Ekspordi sihtriikide määratlemisel on lähtunud sadamateenuseid kasutanud laevade agenteerimisega tegelevate ettevõtete poolt edastatud andmetest sihtriikide kohta.

Kõik AS Saarte Liinid müügitulud on 2021. a ja 2020. a saadud teenuste müügist.

Lisa 15 Tulu sihtfinantseerimisest**eurodes**

Tulu sihtfinantseerimisest	Lisa	2021	2020
Tulu põhivara sihtfinantseerimisest (kodumaine)		404 742	399 037
Tulu põhivara sihtfinantseerimisest (välisabi)		1 531 148	1 513 532
Tulu põhivara kaasfinantseerimisest (välisabi)		4 106	4 386
Tulu tegevuskulude sihtfinantseerimisest (kodumaine)		14 268	581
KOKKU	12	1 954 264	1 917 536

Lisa 16 Muude oluliste kasumiaruande kirjete all-liigendused**eurodes**

Muud äritulud	Lisa	2021	2020
Põhivara müük	6	0	60 000
Muud viivisintressitulud, leppetrahvid		89 851	53 828
KOKKU		89 851	113 828

(Lisa 16 järg)

eurodes

Kaubad, toore, materjal ja teenused	2021	2020
Elekter	605 715	418 249
Edasi müüdud elekter	-353 975	-277 430
Kütus	131 832	103 493
Remont ja hooldus	417 824	347 145
Laadimine, lossimine ja transport	1 000 701	890 486
Hoonete ja ruumide kasutusrent	9 146	5 575
Sõidukite kasutusrent	13 152	14 736
Teenused	445 284	388 632
KOKKU	2 269 680	1 890 885

eurodes

Mitmesugused tegevuskulud	2021	2020
Majanduskulu	186 366	190 065
Sidekulud	34 715	24 407
IKT riist- ja tarkvara rent	63 614	65 230
Töömashinate ja seadmete rent	7 590	6 695
KOKKU	292 286	286 397

eurodes

Tööjõukulud	31.12.2021	31.12.2020
Palgakulu	2 199 470	2 100 147
Erisoodustused	22 864	14 946
Erisoodustuste tulumaks	9 050	7 490
Erisoodustuste sotsiaalmaks	12 367	9 572
Sotsiaalmaksud palkadelt	727 568	691 017
KOKKU	2 971 319	2 823 173

2021. aastal oli AS Saarte Liinid koosseisu kuuluvate töötajate keskmine arv kokku 99, neist: juhatuse liikmetena 2 inimest, koosseisuliste põhitöötajatena 95 inimest (sh projektijuhtimise üksus 6).

2020. aastal oli AS Saarte Liinid koosseisu kuuluvate töötajate keskmine arv kokku 101, neist: juhatuse liikmetena 2 inimest, koosseisuliste põhitöötajatena 99 inimest (sh projektijuhtimise üksus 5).

eurodes

Tööjõukulude kapitaliseerimine	31.12.2021	31.12.2020
Palgakulude kapitaliseerimine	196 707	167 243
Sotsiaalmaksude kapitaliseerimine	66 360	56 528
KOKKU	263 067	223 771

(Lisa 16 järg)

eurodes

Põhivara amortisatsioon ja allahindlused	Lisa	31.12.2021	31.12.2020
Materiaalse põhivara amortisatsioon	6	3 259 053	3 247 951
Immateriaalse põhivara amortisatsioon	7	5 395	17 167
KOKKU		3 264 448	3 265 118

eurodes

Muud ärikulud	31.12.2021	31.12.2020
Maamaks	3 896	3 883
Riigilõivud	4 466	5 246
Loodusressursside kasutus- ja saastetasud	8 854	5 503
Lootusetuks hinnatud laekumata arved	10 158	89 394
Viivised ja intressid	0	9
KOKKU	27 374	104 035

Muude ärikulude all kajastub 2020. aastal juhatuse poolt hinnatud lootusetult laekuvaks nõue Väinamere Liide OÜ osas.

Lisa 17 Finantstulud- ja kulud

eurodes

Finantstulud ja -kulud	31.12.2021	31.12.2020
Intressikulud	52 583	60 423
KOKKU	52 583	60 423

Lisa 18 Laenude tagatised ja panditud varad

Kinnistule nr. 1010234 nimega „Kuivastu sadama“ VI järjekohale, kinnistule nr. 1046932 nimega „Virtsu sadama“ V järjekohale, kinnistule nr. 862832 nimega „Rohuküla sadam“ III järjekohale, kinnistule nr. 896333 nimega „Heltermaa sadam“ V järjekohale ja kinnistule nr. 1649732 nimega „Virtsu sadama laiendus“ II järjekohale on seatud ühishüpotek AS SEB Panga kasuks summas 3 000 000 eurot.

Laenude tagatiseks panditud varade soetusmaksumus on 31.12.2021 seisuga 51 740 885 eurot (31.12.2020 seisuga 49 303 518 eurot), kogunenud kulum 21 082 627 eurot (31.12.2020 seisuga 19 464 345 eurot) ja jääkmaksumus 30 658 258 eurot (31.12.2020 seisuga 29 839 174 eurot).

Lisa 19 Tehingud ja saldod seotud osapooltega

AS Saarte Liinid aktsiad kuuluvad 100% Eesti Vabariigile. Aruandes on seotud osapooltena käsitletud ettevõtte omanikku, nõukogu ja juhatuse liikmeid ning muid ettevõtteid ja ametiasutusi, kelle üle nimetatud isikutel on kontroll või oluline mõju (sh üksused, kus riigil on kontroll või valitsev mõju).

Juhatus ja nõukogu liikmete tasu

AS Saarte Liinid töötab suunab viieliikmeline nõukogu, igapäevatööd juhivad kaheliikmeline juhatuse liikmed. Juhatus, nõukogu ja auditikomitee liikmetele arvestati aruandeaastal palka summas 172 721 eurot (2020. aastal 168 127 eurot) ja preemiat summas 31 868 eurot (2020. aastal 24 722 eurot). Juhatus ja nõukogu liikmed ei saa ettevõttelt pensioniga seotud õigusi.

Lahkumishüvitised

Juhatus ja nõukogu liikmed võivad maksta lahkumishüvitist üksnes tema tagasikutsumisel nõukogu algatusel enne volituste tähtaja möödumist. Lahkumishüvitist võib maksta juhatuse liikme tagasikutsumise ajal kehtiva kuni kolme kuu tasu ulatuses (RVS § 86 lg 3).

Tehingud seotud osapooltega

Ettevõttel on teiste riigi kontrolli või olulise mõju all olevate üksustega tehinguid tavapärase äritegevuse käigus, millest olulises summas ostu- ja müügitehinguid aruandeperioodil ja võrreldaval perioodil on välja toodud käesoleva Lisa tabelites. Lisaks on ettevõtte saanud omanikuga seotud ametiasutustelt materiaalse põhivara soetuseks toetusi. Lisas 12 välja toodud toetused aruandeperioodil (kokku summas 711 564 eurot) ning võrreldaval perioodil (kokku 2 778 641 eurot) on kõik saadud omaniku kontrolli või valitseva mõju all.

eurodes

Tehingud seotud osapooltega 2021	Teenuste müük	Kaupade ost	Teenuste ost	Muud investeeringud / toetused	Nõuete saldo 31.12.2021	Kohustuste saldo 31.12.2021
Nimi	Summa	Summa	Summa	Summa		
<i>Juhatus ja nõukogu liikmetega seotud ettevõtted:</i>						
Saare Kütus AS	2 790	17 263				
Saaremaa Ettevõtjate Liit MTÜ			500			
Eesti Arhitektide Liit			4 950			
Puumarket AS		244				
Võrkaia Sadam OÜ	2 476					
<i>Omanikuga seotud asutused ja ettevõtted:</i>						
Kuessaare Veevärk AS		8 027				50
Teede Tehnokeskus			468			
Transpordiamet	39 843		71 693		4 222	71 014
Riigi Infosüsteemi Amet			20 160			1 680
Politsei- ja Piirivalveamet	15 192		7 781		673	
TS Laevad OÜ	3 862 761		24 784		361 914	328
Eesti Energia			159 188			9 351
Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus				200 000		
Eesti Post AS			6 552			1 349
AS Eesti Loots	54 894				8 545	
KOKKU	3 977 956	25 534	296 076	200 000	375 355	83 772

(Lisa 19 järg)

eurodes

Tehingud seotud osapooltega 2020	Teenuste müük	Kaupade ost	Teenuste ost	Muud investeeringud / toetused	Nõuete saldo 31.12.2020	Kohustuste saldo 31.12.2020
Nimi	Summa	Summa	Summa	Summa		
<i>Juhatus ja nõukogu liikmetega seotud ettevõtted:</i>						
Saare Kütus AS	2 815	35 709				1 943
Saaremaa Ettevõtjate Liit MTÜ			450			
Saaremaa Vallavalitsus	109 317		681		2 145	
Technology Partners OÜ	120					
Võrkaia Sadam OÜ	1500					
<i>Omanikuga seotud asutused ja ettevõtted:</i>						
Kuressaare Veevärk AS			6 755			199
Veeteede Amet	18 489		74 198		2 716	
Tehnilise Järelevalve Amet			1 054			992
Riigi Infosüsteemi Amet			9 135			722
Politsei- ja Piirivalveamet	38 178		12 588		179	
TS Laevad OÜ	3 171 009		36 688		87 232	30 280
Eesti Energia			382 670			40 721
AS Eesti Loots	46 956				3 923	
KOKKU	3 388 383	35 709	524 218	0	96 195	74 858

KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK**Kasumi jaotamise ettepanek**

Eelmiste perioodide jaotamata kasum	12 606 147
Aruandeaasta koondkasum	1 390 686
KOKKU	13 996 832
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	69 534
Eelmiste perioodide jaotamata kasum peale jaotamist	13 927 298
KOKKU	13 996 832

Uku-Madis Savisto juhatuse esimees

(allkirjastatud digitaalselt)

Kuressaare, 25. märts 2022. a.

JUHATUSE JA NÕUKOGU LIIKMETE ALLKIRJAD 2021 MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Käesolevaga kinnitame majandusaasta aruandes esitatud andmete õigsust.

AS Saarte Liinid 2021. majandusaasta aruanne on kinnitatud ainuaktsionäri poolt üldkoosolekul vastavalt digitaalse allkirjastamise kuupäevale.

(allkirjastatud digitaalselt)

Taavi Aas
majandus- ja taristuminister

Juhatus:

Uku-Madis Savisto   juhatusesimees   (allkirjastatud digitaalselt)

Nõukogu:

Jaano Vink   nõukogu esimees   (allkirjastatud digitaalselt)

Siiri Odrats-Koni   nõukogu liige   (allkirjastatud digitaalselt)

Indrek Allmann   nõukogu liige   (allkirjastatud digitaalselt)

Marilin Hein   nõukogu liige   (allkirjastatud digitaalselt)

Taivo Linnamägi   nõukogu liige   (allkirjastatud digitaalselt)

MÜÜGITULU JAOTUS VASTAVALT EESTI MAJANDUSE TEGEVUSALADE KLASSIFIKAATORILE (EMTAK)

Jaotumine tegevusalade järgi	eurodes	
	2021	2020
Sadamate töö ja veeteede kasutamisega seotud tegevused (EMTAK 52221)	7 788 169	6 839 467
Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus (EMTAK 68201)	173 023	148 837
KOKKU	7 961 192	6 988 305